

BESKRIVNING AV DELGENERALPLANEN

Kommun: Kyrkslätt

Planens namn: **KYLMÄLÄ DELGENERALPLAN**

Projektnummer: 41000
Ritn. nr: 3215
Uppgjorts av: planarkitekt Seppo Mäkinen

Anhängiggjorts: 11.7.2008, kungörelse i tidningar

Behandlingar:
PDB St 22.5.2008 § 50, Kst 16.6.2008 § 219
planutkast St 25.3.2010 § 22
planförslag St 23.4.2015 § 30, Kst 1.6.2015 § 195

1. BAS- OCH IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER

Beskrivningen hänför sig till plankartan över Kylmäla delgeneralplan, ritning nr 3215, daterad 5.6.2015.

1.1 Planområdets läge

Delgeneralplaneområdet ligger i Kyrksläatts kommuns norra del mellan Veikkola tätort och Evitskogs by. Planområdet omfattar områden av Kylmäla, Petäjäarvi, Lappböle, Haapajärvi, Koskis-Navala och Kalljärvi byar.

Planområdet gränsar i norr till bosättningen vid stranden i Kalljärvi, i öster till Haapajärvi by och dess jordbruksområde, i sydost till Lappböle delgeneralplaneområde, i söder till Kylmäla bys södra gräns, i sydväst till Petäjäarvi vattenområde samt i väster och i nordväst till Vichtis kommuns gräns.

Genom området går en vägförbindelse i riktning nordost-sydväst. Områdets areal är ca 1500 ha, varav kommunen äger ca 38,5 ha. (Bilagor 1 och 4)

1.2 Planens namn och syfte

Planens namn är Kylmäla delgeneralplan.

Syftet med Kylmäla delgeneralplan är att förenhetliga bystrukturen, styra boendet till lämpliga platser och anvisa tillräckliga rekreatiomsområden och enhetliga friluftss- och ridrutter. Samtidigt har man undersökt möjligheterna att förbättra trafiksäkerheten och kollektivtrafiken samt utrett områdets servicebehov, bl.a. ordnandet av vattenförsörjning.

Med delgeneralplanen strävar man också efter att förbereda sig på områdesreserveringar för tjänster som i framtiden behövs i området och på framtida behov av rekreatiomsstråk och gång- och cykelvägar.

I utkastet till delgeneralplan ingår karta, planbeteckningar och bestämmelser. Planen har uppgjorts i skalan 1:6000. Planeringsarbetet har dock uppgjorts i noggrannare skala.

Kylmäla delgeneralplan är en plan med rättsverkningar.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

- 1. BAS- OCH IDENTIFIKATIONSUPPGIFTER**
 - 1.1. Planområdets läge
 - 1.2. Planens namn och syfte
 - Innehållsförteckning
 - Bilagor
 - Tilläggsmaterial

- 2. SAMMANDRAG**
 - 2.1. Skeden i planprocessen
 - 2.2. Delgeneralplanens centrala innehåll
 - 2.3. Genomförande av planen

- 3. UTGÅNGSPUNKTER**
 - 3.1. Planeringssituation
 - 3.2. Allmän beskrivning av området
 - 3.3. Markägoförhållanden
 - 3.4. Jordmån och grundvattenområden
 - 3.5. Vattendrag, avrinningsområden och vattenförhållanden
 - 3.6. Naturmiljö
 - 3.7. Landskapsstruktur och kulturlandskap
 - 3.8. Bebyggd miljö, invånare och service
 - 3.9. Befolkning och näringar

- 4. PLANERINGSSKEDEN FÖR DELGENERALPLANEN**
 - 4.1. Behov av delgeneralplanering
 - 4.2. Planeringsstart och beslut som gäller den
 - 4.3. Deltagande och samarbete
 - Intressenter
 - Anhängiggörande av planen
 - Deltagande och växelverkan
 - Myndighetssamarbete

- 5. MÅL FÖR DELGENERALPLANEN**
 - 5.1. Kommunens allmänna mål
 - 5.2. Intressenternas mål

- 6. BESKRIVNING AV DELGENERALPLANEN OCH PLANENS MOTIVERINGAR**
 - 6.1. Planens struktur

- 6.2. Dimensionering
- 6.3. Uppnående av målen för miljöns kvalitet
- 6.4. Områdesreserveringar och planbestämmelser
 - Områden för boende
 - Områden för fritidsbostäder
 - Service- och förvaltningsområden
 - Naturskydd
 - Rekreatiomsområden
 - Jord- och skogsbruksområden
 - Gatu- och trafikområden
 - Rekreationsrutter, gång- och cykeltrafikförbindelser
 - Samhällstekniska nät
 - Fornminnen och byggnadsskydd
 - Miljövård

7. DETALJPLANENS KONSEKVENSER

- 7.1 Konsekvenser för människornas levnadsförhållanden och livsmiljö
- 7.2 Konsekvenser för jord- och berggrunden, vattnet, luften och klimatet
- 7.3 Konsekvenser för växt- och djurarterna, naturens mångfald och naturresurserna
- 7.4 Konsekvenser för region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomin samt trafiken
- 7.5 Konsekvenser för stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön
- 7.6 Konsekvenser för kommunens ekonomi och näringsliv

8. LISTOR ÖVER OBJEKT

Fornminnesobjekt (sm-0)
Betydande byggnadsskyddsobjekt (sr-000)
Lokalt betydelsefulla objekt som ska skyddas (sr-p0)
Särskilt viktiga områden med tanke på naturens mångfald (luo-0)

BILAGOR

Till beskrivningen av Kylmäla delgeneralplan

- 1. Områdets läge
- 2. Utdrag ur Nylands landskapsplaner
- 3. Utdrag ur Kyrksläotts generalplan 2020
- 4. Kyrksläotts kommuns markägoförhållanden
- 5. Jordmån och grundvattenområden
- 6. Vattendrag och avrinningsområden
- 7. Byggnadsbestånd enligt användningsändamål
- 8. Byggnadsbestånd enligt byggnadstidpunkt
- 9. Kulturhistoriskt värdefullt byggnadsbestånd (byggnadsinventering 2009)

10. Inventering av historiska vägar i Kyrkslätt (precisering i fråga om Kylmäla 1987)
11. Naturfigurer i naturutredningen 2008
12. Värdefulla områden i naturen och platser där hotade arter (flygekorren) fortplantar sig och rastar
13. Vattenvård fram till år 2022 (utdrag ur utvecklingsplanen för vattenförsörjningen i Kyrkslätt, 2013)
14. Landskapsbildanalys
15. Fornlämningar, inventering (Museiverket, 2009)
16. Ekologiskt nätverk
17. Trafikgranskning, indexkarta över åtgärder
18. Trafiknätet
19. Planbestämmelser som gäller bostadsbyggande
20. Förminskning av delgeneralplanen

TILLÄGGSMATERIAL

- Alternativen för avloppsvattenhantering i Vichtis, bedömningsbeskrivning av miljökonsekvenser, Sito 2014.
- Utvecklingsplanen för Kyrksläotts kommuns vattenförsörjning. Airix ympäristö, 2013
- Kyrksläotts kommuns servicenätsutredning, kommunens ledningsgrupp 2011
- Trafikgranskning av Kylmäla delgeneralplan, Sito 2011
- Avledande av avloppsvatten från Karkkila och Vichtis till Esbo, Delrapporter I, II och III. Nylandsmiljöcentral, Nylands förbund, Karkkila stad och Vichtis kommun. Airix ympäristö, 2009
- Utvecklingsplanen för Kyrksläotts kommuns vattenförsörjning. FCG Planeko OY, 2009
- Arkeologisk inventering av Gesterby, Smedsby och Kylmäla delgeneralplaneområden, Vesa Laulumaa 2009, Museiverket
- Byggnadsinventering i Kylmäla och Petäjäarvi, Sigbritt Backman, 2009
- Flygekorrutredningen på delgeneralplaneområdena Gesterby-Smedsby och Kylmäla i Kyrkslätt år 2009, Faunatica Oy
- Naturutredningarna för delgeneralplaneområdena Gesterby-Smedsby och Kylmäla år 2008, Faunatica Oy
- Kyrksläotts vägnäts- och trafiksäkerhetsplan. Kyrksläotts kommun och Vägförvaltningen 2008.
- Vidsträckta skogs- och sankmarksområden samt huvudstråk för hjortdjur. Kyrksläotts kommun, Merja Puromies, 2006
- Kommun- och servicestrategi för Kyrksläotts kommun. Godkänd av kommunfullmäktige 28.9.2006
- Ekologiska nätverk i Nyland. Utredningar för Nylands landskapsplan, Seija Väre 2001
- Kulturhistorisk inventering av byggnader och landskap i västra Nyland. Västra Nylands regionplaneförbund, 1993
- Byggnadskultur och kulturlandskap i Kyrkslätt. Sigbritt Backman, 1990
- Kirkkonummen historialliset tiet. Grundutredningar för generalplanen 1/1987. Maunu Häyrynen, 1987.

2. SAMMANDRAG

2.1 Skeden i planprocessen

Kylmälä delgeneralplan ingick för första gången i det av kommunfullmäktige godkända planlägningsprogrammet för åren 2008-2012. Delgeneralplaneringen inleddes våren 2008. Programmet för deltagande och bedömning behandlades av samhällstekniska nämnden 22.5.2008 (§ 50) och av kommunstyrelsen 16.6.2008 (§ 219).

Myndighetssamrådet i det inledandet skedet hölls 17.4.2008.

Delgeneralplanen anhängiggjordes 11.7.2008. Kungörelsen om att planen blivit anhängig publicerades i tidningarna Länsiväylä och Västra Nyland och på kommunens anslagstavla. Information om anhängiggörandet har dessutom givits på kommunens webbplats, där programmet för deltagande och bedömning för delgeneralplanen också har varit tillgängligt i elektronisk form.

På planområdet gjordes på sommaren 2008 en naturutredning som kompletterades i fråga om föröknings- och rastplatser enligt på förhand gjorda planer på våren och sommaren 2009. På våren 2009 gjordes även en arkeologisk inventering och på hösten samma år en byggnadshistorisk inventering. Naturutredningarna och den arkeologiska inventeringen gjordes samtidigt också på Gesterby och Smedsby delgeneralplaneområde.

Utkastet till delgeneralplanen behandlades i samhällstekniska nämnden 18.2.2010 och 25.3.2010 och vid sammanträdet 25.3.2010 beslutade man lägga fram utkastet. Delgeneralplanen var offentligt framlagd 26.4-28.5.2010.

2011 färdigställdes trafikgranskningen av Kylmälä delgeneralplan. Syftet med den var att för uppgörandet av planen ge ytterligare informationen om trafikens inverkan på området.

År 2013 inledde Vichtis vattenverk ett MKB-förfarande i fråga om alternativen för avloppsvattenförsörjningen i Vichtis. I förfarandet behandlades och utvärderades åtta alternativa lösningar i fråga om reningen av avloppsvattnen i Vichtis. Som ett alternativ föreslogs att dra transportavloppet väster och söder om Kalljärvi då det skulle ha kunnat betjäna också byar och glesbebyggelse i närheten av transportavloppslinjen, så som Kylmälä. Miljökonsekvensbedömningen blev färdig 2014.

2.2 Delgeneralplanens centrala innehåll

Lösningarna i delgeneralplanen stämmer överens med Kyrksläotts generalplan 2020 och landskapsplanerna för Nyland. Området anvisas i huvudsak som område för byaktigt boende.

Byggandet på området kommer också i fortsättningen att i huvudsak utgöras av fristående småhus. I planen anvisas byggplatser enligt Kyrksläotts generalplan 2020.

Tilläggsbyggandet på området som är effektivare än Kyrksläotts generalplan 2020 ska basera sig på eventuella framtida detaljplaner och lösningarna som anvisas i dem.

Planlösningen ökar inte antalet byggplatser jämfört med nuläget, utan områdets kalkylerade byggrätt har anvisats för användning som sådan. Det finns inte längre mycket kvar av den kalkylerade byggrätten på delgeneralplaneområdet, så planen konstaterar det gällande läget.

I delgeneralplanen ingår inga bestämmelser om detaljplanering av området, men det är sannolikt att en del av området, i synnerhet den nordöstra och den östra delen, på lång sikt kommer att detaljplaneras. På de områden som då anvisas för detaljplanering beror ökningen av antalet byggplatser och befolkningsökningen på hur detaljplaneringen dimensioneras.

För eventuella skolor, daghemstjänster och annan närservice har tre nya områdesreserveringar anvisats. De placeras längs Eriksgårdsvägen i planområdets norra del, i Lerbackas södra del längs Eriksgårdsvägen samt i planområdets mellersta del i närheten av korsningen mellan Heparivägen och Sjökvallavägen.

Trafiknätet är i huvudsak baserat på de existerande vägarna. Bristerna i vägnätet är ett hinder för utveckling av området och en avsevärd ökning av byggandet. Områdets vägnät måste avsevärt förbättras och satsningar göras bl.a. på lösningar som förbättrar trafiksäkerheten, innan ett mer omfattande nybyggande är möjligt på området.

I delgeneralplanen anvisas behov av vägförbindelse och behov att utveckla gång- och cykeltrafikrutterna som särskilt bidrar till smidigare trafik och bättre trafiksäkerhet inom området.

I delgeneralplanen har man anvisats tillräckliga bestämmelser med tanke på tryggheten av kulturarvet, byggnadsskyddet och natur- och miljövärdena.

Kylmälävägens kulturhistoriskt värdefulla väglinje som anvisats i Kyrksläotts generalplan 2020 ingår även i delgeneralplanen i fråga om den del som är belägen i Kylmälä.

2.3 Genomförande av planen

Byggandet som anvisats i delgeneralplanen grundar sig på bestämmelserna i delgeneralplanen och i kommunens byggnadsordning.

Inga beslut har fattats om detaljplaneringen av delgeneralplaneområdet. Detaljplanen för ett inlärningscenter för svenskspråkig dagvård och grundläggande utbildning i norra Kyrkslätt som ska komma i samband med Sjökvalla skola vann laga kraft 2013.

Den mest betydande faktorn som fördröjer det tätare byggandet av området är saknaden av ett regionalt vattenförsörjningsnät och det avsevärda behovet av förbättring av trafikförbindelserna. Byggande av ett vattenförsörjningsnät på området kräver omfattande tekniska lösningar och investeringar på ett större område än

delgeneralplaneområdet. Under hela beredningen av delgeneralplanen har transportavloppsprojektet från Nummela i Vichtis genom Norra Kyrkslätt och Kylmälä till avloppsreningsverket som byggs i Blombacken i Esbo varit på tapeten. Lösningen i fråga har varit framme som ett alternativ med vilket man hade kunnat ordna reningen av avloppsvattnet i Vichtis och ersätta avloppsreningsverken i Vichtis kyrkby och Nummela. En linjealternativ för transportavloppet skulle ha löpt väster och söder om Kalljärvi då det skulle ha kunnat betjäna också byar och glesbebyggelse i närheten av transportavloppslinjen. Fastigheterna skulle inte direkt ha kunnat anslutas till transportavloppet, men genom ett regionalt pumpverk skulle transportavloppet ha kunnat utnyttjas i den nordöstra delen av Kylmälä delgeneralplaneområde och eventuellt på ett större område.

3. UTGÅNGSPUNKTER

3.1 Planeringssituation

Landskapsplanen för Nyland

På området gäller den av miljöministeriet år 2006 fastställda landskapsplanen för Nyland samt etapplandskapsplan 1 för Nyland och etapplandskapsplan 2 för Nyland, som trädde i kraft 2012 och 2014 (bilaga 3).

I Nylands landskapsplaner anvisas planeringsområdet som byområde. Dessutom anvisas sjön Heparri och näset mellan den och Petjärvi som naturskyddsområde och Sjökvallavägen (11233) ända till Kylmälävägens (11231) korsning som förbindelseväg. I planeringsområdets norra del finns ett grundvattenområde. På östra kanten av planeringsområdet och öster om området finns Haapajärvi kulturlandskapsområde som anvisas med beteckningen "område som är viktigt med tanke på kulturmiljön eller landskapsvärden". Sydväst om planeringsområdet ligger ett bergsområde, som anvisas med beteckningen "värdefull ås eller annan värdefull geologisk formation". (Bilaga 2).

Kylmälä är en del av landskapets bynät, som i sin helhet anvisas med beteckningen byområde i landskapsplanen för Nyland. Beteckningen för byområde berörs av följande beskrivning och planeringsbestämmelse:

Beskrivning: "Med objektsbeteckningen anges byar av betydelse på landskapsnivå, till vilka styrs bostads- och arbetsplatsbyggande av betydande omfattning. Byarna enligt beteckningen utgör en central del av bynätverket i landskapet med tanke på regionstrukturen."

Planeringsbestämmelse: "Byns läge och omfattning bestäms i den mera detaljerade planeringen. I den mera detaljerade planeringen är målet tätare bebyggelse än i det omgivande glesbygdsmrådet. När byn planeras ska ordnandet av trafik och vattentjänster samt ekologiska förbindelser och kulturhistoriska och landskapliga särdrag beaktas."

Dessutom gäller på området en planeringsbestämmelse som gäller vita områden i Helsingforsregionen:

"Ett område som på landskapsplanens karta inte anvisats något särskilt användningsändamål, är i första hand avsett för jord- och skogsbruk samt tillhörande binäringar. Bostads- och arbetsplatsbyggande som riktar sig till området bör i första hand styras till områden för tätortsfunktioner och byar. I mer detaljerad planering kan för området anvisas även annan markanvändning som till sina konsekvenser sett är av lokal betydelse."

Kyrksläotts generalplan 2020

Generalplanen fastställdes 19.5.1999 (bilaga 3).

I Kyrksläotts generalplan 2020 anvisas Kylmälä delgeneralplans område i huvudsak som område för bycentrum (AT) och landsbygdsaktigt bostadsområde (A-1). Planeringsområdet omfattar dessutom område för offentlig service och förvaltning (PY), jordbruksområden (MT), jord- och skogsbruksdominerade områden (M), jord- och skogsbruksdominerade områden med behov att styra friluftslivet och/eller miljövården (MU) och naturskyddsområden (SL och SL/v). Vattendragen anvisas som vattenområden (VV) eller naturskyddsområden (SL/v).

I generalplanens bestämmelse om AT-område konstateras det att en delgeneralplan skall uppgöras för området.

Detaljplaner

På området gäller en detaljplan för Sjökulla skolas område. Med detaljplanen möjliggörs det tilläggsbyggande som inlärningscentret fordrar på tomten. Detaljplanen har vunnit laga kraft 24.5.2013.

3.2 Allmän beskrivning av området

Kylmälä delgeneralplaneområde fördelar sig i det västra glesbyggnads- och jordbruksområdet som fortfarande till stor del används för jordbruk och i det östra, byaktigare området med fristående småhus och fritidsbosättning.

Särskilt områdets västra del är gammal jordbruksbygd där den äldsta bebyggelsen består av agrara bostads- och produktionsbyggnader. Områdets bebyggelsehistoria är känd åtminstone ända från 1500-talet då det under flera hundra år fanns tre hemman i Kylmälä; Bengtas, Lintas (Lindi) och Paavola. I Petäjärvi fanns på 1500-talet fyra hemman.

En del av åkrarna och de agrara landskapen på det västliga jordbruksområdet är historiskt betydande landskap, vilket konstaterats redan i den kulturhistoriska inventeringen av byggnader och landskap i västra Nyland, (Västra Nylands regionplaneförbund, 1993).

Planområdet är naturskönt med sina flertaliga sjöar och skogar och områdets naturliga drag framhävs även av höjdskillnaderna i terrängen. På området finns rätt gammal bebyggelse som består av sommarvillor och fritidsbyggnader. De äldsta byggnaderna är omkring hundra år gamla.

Särskilt planområdets östra område karakteriseras av skogbeksädda åsar och flera vattendrag. På stränderna har funnits fritidsbosättning i synnerhet sedan 1950-talet, men en del till och med sedan 1930-talet. Byggandet av fritidsbostäder började öka då Tarvovägen genom Veikkola möjliggjorde busstrafik till Veikkola. Avståndet till Veikkola planområde är i medeltal fem kilometer.

Efter kriget bildades nya lägenheter på planområdet och bostadstomter och småbruk utbröts från Sjökulla gård som ägdes av staten. Byarna på planområdet växte i och med invånare som evakuerats från Karelen och från Porkalaområdet. På den tiden byggdes s.k. frontmannahus, i allmänhet enligt typritningar.

3.3 Markägoförhållanden

Delgeneralplaneområdets areal är ca 1 500 ha. Gällande privata marker fördelar sig markägoförhållandena på flera lägenheter av vilka de flesta är väldigt små till arealen. Med anledning av detta är markägoförhållandena väldigt splittrade på området och det finns ca 850 markägoenheter. Det finns allt som allt ett par tusen markägare. Kommunen äger ca 38,5 ha mark på området (bilaga 4).

3.4 Jordmån och grundvattenområden

Planområdet hör till åsområdet i den norra delen av Kyrkslätt. Kännetecknande för området är bergs- och moränryggar och de olika stora lerslätterna mellan dem. Kännetecknande för planområdets västra del är en omfattande lerslätt och Alhonsuo, som består av starrtorv och gytta. Vid Alhonsuo låg öppet vatten ännu i slutet av 1800-talet (Bilaga 5).

På planområdet ligger Palojärvi grundvattenområden alldeles i planområdets norra del. Den största delen av bildningsområdet ligger utanför planområdet och i Vichtis kommun. Björklidens område har tidigare ingått i de av miljöförvaltningen klassificerade grundvattenområdena (klass III), men det har strukits i samband med de senaste utredningarna våren 2010.

Palojärvis grundvattenområde klassificeras som "För vattenanskaffning lämpligt grundvattenområde (klass II)".

Som grundvattenområde som är viktigt för vattenanskaffningen klassificeras ett grundvattenområde vars grundvatten används eller enligt planerna kommer att användas inom 20-30 år eller annars behövs t.ex. för vattenanskaffning i kristid för ett vattenverk med minst 10 anslutna bostadslägenheter eller industri som kräver gott råvatten. Ett område som är lämpligt för vattenanskaffning är ett område som lämpar sig för gemensam vattenanskaffning men som tills vidare inte kan anvisas användning

i vattenanskaffning för samhällen, glesbygden eller annat. Övriga grundvattenområden är områden där bedömningen av om de kan utnyttjas kräver ytterligare undersökningar för att utreda förutsättningarna för tillgång till vatten, vattenkvaliteten eller risken för förorening eller förändring (källa: Finlands miljöcentral).

3.5 Vattendrag, avrinningsområden och vattenförhållanden

På planområdet ligger helt eller delvis 10 vattendrag som definieras som sjö eller träsk. Det öppna vattnets andel av planområdets areal är ca 20 % (bilaga 6).

Vattendragen på området hör till två vattendragsområden vars gräns löper i riktning norr-söder genom planområdet, längs det breda näset mellan Hepar och Tampaja. Vattnen väster om vattendelaren hör till Sjundeå ås vattendragsområde och rinner längs Sjundeå å ut i Pickalaviken. Vattnen från vattendragsområdet öster om området (Finska vikens kustvattenområde) hamnar i Esboviken via Lappböleträsket, Låjärv och Mankån.

Vattenytans höjdnivå i vattendragen (m.ö.h.), strandlinjens längd och vattendragens och avrinningsområdenas arealer på planområdet är följande:

	vattenyta	strandlinje	areal	avrinningsområde areal
Hepar	+ 38,4 m	3,6 km	0,6 km ²	3 km ²
Särkijärvi	+ 49,0 m	2,0 km	0,18 km ²	0,85 km ²
Kurkisto	+ 47,2 m	1,7 km	0,16 km ²	0,7 km ²
Tampaja	+ 48,2 m	5,7 km	1,0 km ²	3,2 km ²
Lamme	+ 54,4 m	0,9 km	0,04 km ²	0,6 km ²
Petäjärvi	+ 35,3 m	4,4 km	0,67 km ²	8 km ²
Ahvenlampi	+ 54,4 m	0,5 km	0,02 km ²	1,5 km ²
Kalljärvi	+ 44,1 m	-	-	4,6 km ²
Haapajärvi	+ 42,8 m	0,5 km	0,07 km ²	-
Lapinjärvi	-	-	-	-
Kvarnån	-	0,95 km	-	-

Det största avrinningsområdet är i Petäjärvi som samlar sitt vatten från nästan hela planområdets västra del, från det låglänta åkerområdet och skogsområdena väster om planområdet. På grund av den stora arealen är också vattnets genomströmningstid i terrängen längre, precis som på de mindre avrinningsområdena. Den öppna terrängen i mitten av avrinningsområdet och jordmånen (lera) som dåligt suger upp vatten påskyndar ytvattenavloppet på en del av området.

På avrinningsområdena till Petäjärvi, Hepar och Haapajärvi är jordbrukets andel av markanvändningen synnerligen anmärkningsvärd. Avrinningsområdena till de övriga vattenområdena som ligger på planområdet karakteriseras av skogighet tillsammans med bosättning. En avsevärd del av deras areal är berg och morän. Ju mindre avrinningsområde i förhållande till sjöns storlek och mängden bosättning på avrinningsområdet, desto mera inverkar ändringarna i markanvändningen på vattenkvaliteten.

3.6 Naturmiljö

Kylmäläområdet har en synnerligen skogig karaktär och dess terrängmässiga variation framhävs av flera sjöar. Områdets västra del karakteriseras av ett öppet jordbrukslandskap med kantande skogsområden. Områdets östra del är höglänt skogsterräng (Bilaga 14).

Områdets skogar domineras av barrträd, men i de små dalsänkorna mellan moränkullarna förekommer även lövträdsdominerade skogsdungar. Det östra områdets bergs- och jordmånsförhållanden och höjdskillnader gynnar en barrträdsdominerad skogsstruktur.

I naturutredningen som gjordes på området år 2008 kartlades naturområdena som ligger utanför bosättningen och gårdsområdet. Det finns sammanlagt 128 vegetationsfigurer. (bilaga 11). I utredningen söktes efter förekomsten av följande objekt och arter:

- Naturtyper enligt naturvårdslagen, skogslagen och vattenlagen (Vattenlagen 1961, Skogslagen 1996, Naturvårdslagen 1996, Naturvårdsförordningen 1997/2005)
- Andra anmärkningsvärda naturtyper och områden med eventuellt hög biodiversitet samt på övriga sätt värdefulla naturobjekt
- Lämpliga områden för flygekorren (*Pteromys volans*) (art i EU:s habitatdirektiv; Miljöministeriet 2008a)
- Betydande fladdermusområden (art i EU:s habitatdirektiv; Miljöministeriet 2008a)
- Områden med inga särskilda naturvärden.

Av vegetationsfigurerna tolkades 8 vara avsedda i naturvårdslagen, 28 i skogslagen och 6 i vattenlagen. Man tolkade att 34 figurer eller delar av figurer hade betydande naturvärden och 41 medelmåttliga naturvärden (tot. 75 figurer). Fyra figurer passar in på beskrivningarna av naturtyper i EU:s naturdirektiv (Airaksinen & Karttunen 2001) (bilaga 12).

Dessutom gjordes under år 2009 en separat flygekorrtredning där man kontrollerade potentiella flygekorrområden (bilaga 12).

Skogarna i delgeneralplanen och också randzonerna i det öppna jordbrukslandskapet fungerar som delar av det ekologiska nätverket och är viktiga bl.a. för hjortdjurens rörlighet. Också väster och söder om Kylmälä planområde finns omfattande kärnområden i naturen, vilka är betydelsefulla delar av det ekologiska nätverket. De ekologiska korridorerna mellan de här områdena ska hållas öppna så att djurbeståndet kan röra sig via dem också i framtiden.

Man har utrett det ekologiska nätverket på landskapsnivå för Nylands landskapsplan. Också för hjortdjuren viktiga, vida skogs- och våtmarksområden och huvudlederna som går genom dem har kartlagts i kommunal skala. (Bilaga 16).

3.7 Landskapsstruktur och kulturlandskap

Kylmälaområdet hör till norra Kyrksläotts sjö-, odlings- och vildmarksområde som i enlighet med sitt namn karakteriseras av växlingen mellan vattendragen, odlingsområdena och de vida skogsområdena och deras växelverkan sinsemellan. Terrängformerna är mycket varierande och områdets högsta punkter ligger i de norra och östra delarna av planområdet, i Ristinummi och Kurkisto. På platserna i fråga stiger de högsta terrängpunkterna till ca 80 meter över havsytan. Den lägsta punkten på området är Petäjärvi, vars vattenyta ligger 35 m.ö.h. Petäjärvi och Heparstrandens genomsnittliga höjdnivå ligger på 35-40 meters höjd. Områdets bosättning ligger i genomsnitt 40-60 m.ö.h.

Kulturlandskapets drag kommer starkast fram i planområdets västra del som är gammalt jordbrukslandskap. (Bilaga 14)

3.8 Bebyggd miljö, invånare och service

Bosättning och byggnadsbestånd

Området är gammal jordbruksbygd där den äldsta bebyggelsen består av agrara bostads- och produktionsbyggnader.

Från slutet av 1500-talet fanns under flera hundra år tre hemman i Kylmäla; Bengtas, Lintas (Lindi) och Paavola. Paavola styckades i början av 1800-talet i delar, varvid antalet hemman steg till fyra. Statsrådet Ferdinand von Wahlberg, som bodde på hemmanet Koskis (Eriksgård), köpte alla hemman i Kylmäla 1898. Han sålde dem redan 1901 till konsul Feodor Kiseleff som bodde på Oitbacka gård.

I Petäjärvi fanns på 1500-talet fyra hemman. På 1600-talet slogs gårdarna samman så att efter det, fram till slutet av 1800-talet, fanns två hemman, Prasi eller Nikula och Anttila, som 1691 styckades till kronoboställe för löjtnanten i Nylands infanteriregemente. Från och med 1782 var huset i arrendeinnehavares besittning. Konsul Feodor Kiseleff hyrde huset från 1897. Kiseleff köpte byns andra hemman, Prasi, i slutet av 1800-talet. Han förenade år 1901 sin gård Petäjärvi med lägenheterna han köpt av von Wahlberg och bildade Sjökulla gård. År 1921 slogs lägenheterna Kylmäla och Prasi samman till ett nytt skattehemman, Sjökulla, som var ca 850 hektar stort. Kiseleff lät på en kulle i närheten av Prasi gårdscentrum bygga ett nytt gårdscentrum för Sjökulla. På platsen byggdes ett stall, en ladugård, ett mejeri och av tegel ett spannmålsmagasin. Han byggde även en såg med maskinbyggnader samt ett bostadshus för inspektorn.

Mellan åren 1916 och 1923 ägdes Sjökulla av bolaget Ab Feodor Kiseleff. Efter det bytte gården ägare flera gånger. 1927 övergick den i Karl Fredrik Simolins ägo och från och med 1933 ägde Finska staten gården. Under den här tiden styckades över 30 ganska stora lägenheter ur Sjökulla. Några av dem var gamla inlösta torp. År 1930 hade lägenhetens areal minskat till 308 hektar.

Planområdet är naturskönt med flera sjöar och skogar. På området finns rätt gammal bebyggelse som består av sommarvillor och fritidsbyggnader. De äldsta byggnaderna är omkring hundra år gamla. På udden söder om Prasi finns några äldre villor. Nyare fritidsbosättning, från 1930-talet och tiden efter det, finns bl.a. på Tampajas stränder, mellan Tampaja och Hepari, nordost om Särkijärvi och på Kurkistos stränder. Byggandet av fritidsbostäder började öka speciellt då Tarvovägen genom Veikkola möjliggjorde busstrafik till Veikkola.

Efter kriget bildades nya lägenheter på planområdet. Bostadstomter och småbruk styckades från lägenheten Sjökulla som ägdes av staten. Byarna på planområdet växte i och med invånare som evakuerats från Karelen och från Porkalaområdet.

På den tiden byggdes s.k. frontmannahus, i allmänhet enligt typritningar. På småbruken byggdes förutom ett bostadshus även ekonomibygnader för jordbruk och boskap. På flera småbruk byggdes även växthus där man odlade tomater. Småbruken hade vanligen över 10 hektar mark. På flera lägenheter kan man fortfarande se ett typiskt frontmannahus och en mycket stor ekonomibygnad som fungerat som ladugård och lager. Bl.a. på Storängsvägen och Ristinummivägen finns flera fastigheter av den här typen.

Service

På området finns Sjökulla skola och i samband med Sjökulla gårdscentrum privat serviceverksamhet.

3.9 Befolkning och näringar

På området bor regelbundet ca 730 invånare (år 2008), varav ca 76 % är finskspråkiga och ca 24 % svenskspråkiga. Ca 2 % av invånarna talar något annat modersmål. Könsfördelningen är procentuellt precis 50/50.

På området finns ca 290 byggnader som klassificeras som bostadsbyggnader och 260 byggnader klassificeras som fritidsbostäder. På området finns också jordbruk och bl.a. hästgårdar (bilaga 7).

4. PLANERINGSSKEDEN FÖR DELGENERALPLANEN

4.1 Behov av delgeneralplanering

Det har redan länge funnits ett fortsatt byggnadstryck på området och att det är nödvändigt att styra det genom planering av markanvändningen. Styrandet av boende och rekreation har ansetts vara det centrala innehållet i planen.

4.3 Deltagande och samarbete

Intressenter

En lista över intressenterna ingick i delgeneralplanens program för deltagande och bedömning 2008. Intressenter är bl.a. invånare och markägare, invånarföreningar och andra föreningar och sammanslutningar på området, de kommunala myndigheterna och utomstående myndigheter.

Anhängiggörande av planen

Delgeneralplanen anhängiggjordes 11.7.2008. Kungörelsen om att planen blivit anhängig publicerades i tidningarna Länsiväylä och Västra Nyland och på kommunens anslagstavla. Dessutom har man informerat om anhängiggörandet på kommunens webbplats.

Deltagande och växelverkan

Planområdets invånare och markägare har i förhållande till det stora antalet intressenter deltagit relativt aktivt i planlägningsprocessen. Under utkastskedet ordnades ett invånarmöte i december 2008 på initiativ av Byföreningen i Veikkola. Vid mötet presenterade kommunen planläggningens utgångspunkter och mål och invånarna framförde önskemål gällande planen.

Samhällstekniska nämnden beslutade lägga fram utkastet till delgeneralplan 25.3.2010. Delgeneralplanen var offentligt framlagd 26.4-28.5.2010. Under den här tiden ordnades även i Veikkola ett invånarmöte om planen. Omkring 100 intressenter deltog.

Under uppgörandet av planutkastet och planförslaget har också de privata markägarna varit i kontakt med planerarna.

Myndighetssamarbete

Myndighetssamrådet i det inledande skedet hölls tillsammans med berörda myndigheter 17.4.2008 i Nylands miljöcentral. Planeringsfrågor gällande delgeneralplanen har behandlats regelbundet även vid planeringsmötena mellan kommunen och Nylands NTM-central.

5. MÅL FÖR DELGENERALPLANEN

5.1 Kommunens allmänna mål

Syftet med styrningen av markanvändningen är att förenhetliga bystrukturen, styra boendet till lämpliga platser och anvisa tillräckliga rekreationsområden och enhetliga friluftsf- och ridrutter. Samtidigt undersöks möjligheterna att förbättra trafiksäkerheten och kollektivtrafiken samt utreds områdets servicebehov, bl.a. vattenförsörjning.

Delgeneralplanens lösning strävar efter att förverkliga målsättningarna inklusive deras kritiska framgångsfaktorer som definierats i Kyrksläatts kommun- och servicestrategi. Det finns fyra mål och delgeneralplanen strävar framför allt efter att svara på följande två av dem:

1. En balanserad befolkningstillväxt och –struktur:
 - En balanserad markanvändning som utförs i rätt tid och som tjänar kommunens strategier
4. Befolkningens goda liv:
 - En trygg miljö som främjar välfärden
 - Goda interna och externa trafikförbindelser
 - En enhetlig samhällsstruktur

De kritiska framgångsfaktorerna innehåller dessutom bl.a. följande delmål:

- Kommunen utnyttjar existerande offentliga trafikförbindelser och övrig existerande infrastruktur.
- Genom ett fungerande trafiknätverk av vägar och gång- och cykelvägar, trafikplanering och utveckling av kollektivtrafiken kan man påverka invånarnas trygghet.
- Kyrksläatts generalplan 2020 möjliggör verkställandet av en harmonisk samhällsstruktur. Med en ändamålsenlig koncentrerings av samhällsstrukturen förverkligas principerna om hållbar utveckling, så som lätt rörlighet och en förbättrad tillgång till tjänster. Boendemiljöerna byggs så, att de stöder den harmoniska samhällsstrukturen.
- Vid planeringen av markanvändningen beaktas även i framtiden bevarandet av naturvärden, kulturlandskap och lokal byggnadskultur. Kyrksläatts särprägel som landsbygdskommun skyddas som en del av kommunens identitet.

5.2 Intressenternas mål

Intressenterna har fört fram mål och önskemål under uppgörandet av planen framför allt genom att personligen ta kontakt med planläggaren. Allmänt taget har man hört sig för om och önskat möjligheten att bygga ett bostadshus för åretruntboende på en fastighet där det för närvarande finns en fritidsbostad eller där det inte finns någon byggnad alls sedan tidigare. Dessutom har det ofta önskats en ökning av den fastighetsspecifika byggrätten. Det har också önskats kommunalteknik och framför allt vattenförsörjningsnät till området.

I olika sammanhang i synnerhet i början av planläggningen har bl.a. följande faktorer lyfts fram:

- Det traditionella jordbrukslandskapet i Heparis södra, västra och norra områden bör bevaras som ett vidsträckt odlings- och åkerlandskap. Anvisningarna och

bygglovsnormerna för ny- och ändringsbyggande bör vara strängt reglerade och bara byggnader som passar in i miljön tillåtna.

- De öppna utsikterna till planläggningsområdets många sjöar ska bevaras vidsträckta så byggrätterna på strandtomterna borde vara avsevärt lägre än på övriga områden. Därtill bör möjligheter att ta sig till vattendragens stränder reserveras och möjligheterna till rekreatjonsbruk tryggas.
- Majvik område skulle kunna anvisas för åretruntboende, men det skulle förutsätta byggande av vattenförsörjning och nya väglösningar.
- Till området har en plats för en avfalls- och återvinningspunkt önskats.
- På området finns mycket hästhållning och företagare som idkar hästhållning. De trånga vägarna på området förorsakar farliga situationer både för ryttare och för bilister. För hästarna borde det anvisas egna ridstigar t.ex. i de övre delarna av skyddszonerna som blir mellan odlingsområdena och sjöarna.
- Trafiken från Kylmälä riktar sig i huvudsak till de stockade rondellerna i Veikkola. Det har funnits historiska vägförbindelser till Vichtissidan och de borde öppnas på nytt så att man via dem får nya förbindelser till Åbovägen. Förbindelserna till västra sidan av Kalljärvi borde genomföras åtminstone för gång- och cykeltrafiken.
- Områdets rekreatjonsbruk och naturvärden bör bedömas i samarbete med Vichtis kommun så att man kan utnyttja de möjligheter som de ekologiska förbindelserna och rekreatjonsbruket erbjuder. Användningen av grundvattenområdet vid Ahvenlampi i ordnandet av vattenförsörjningen bör undersökas.
- I planen borde man anvisa plats också för småindustrin, bybutiker och små serviceföretagare.

5.3 Alternativa delgeneralplanelösningar och deras konsekvenser

Det har inte gjorts några alternativa lösningar till delgeneralplanen, utan delgeneralplanen grundar sig på planlösningen som föreslagits i ritning 3215.

6. BESKRIVNING AV DELGENERALPLANEN OCH PLANENS MOTIVERINGAR

6.1 Planens struktur

Allmänt

Delgeneralplanens struktur grundar sig på den befintliga markanvändningen och dess utgångspunkt är de med Kyrksläotts generalplan 2020 förenliga kalkylerade byggplatserna. Man har inte föreslagit helt nya omfattande områden där byggande an-

visas, utan eventuellt tillbyggande anvisas i anslutning till det redan existerande byggandet för att göra strukturen tätare.

I delgeneralplanen anvisas områden för boende enligt olika principer för förtätning (bilaga 19).

De nordöstra och mellersta delarna av området är redan nu delvis områden med tämligen tätt boende. Särskilt fritidsbostädernas andel på området är synnerligen betydande, ca 50 % (bilaga 7). I delgeneralplanen utvidgar man inte fysiskt områden som anvisats för boende, utan utgångspunkten har varit att göra det möjligt att efter hand ändra de nuvarande områdena så att de lämpar sig för åretruntboende genom att på områdena förutsätta bl.a. byggande av vattenförsörjning på området och åtgärder för förbättring av trafikförbindelser och -säkerhet.

I delgeneralplanen har man strävat efter att förutse den markanvändning som effektivteras på området på lång sikt, genom att där anvisa gång- och cykeltrafikförbindelser, friluftsrutter och behov av friluftsruttsförbindelser samt nödvändiga grönområden och friområden.

Man strävar efter att genom ändamålsenliga planbestämmelser säkra verksamhetsförutsättningarna för jordbruket som är kännetecknande för området. Till planbestämmelserna har man även fogat bestämmelser som gäller bevarandet av jordbrukslandskapet.

Bosättning

I delgeneralplanen anvisas boendeområden för fristående småhus och fritidsbostäder. Tyngdpunkten i byggandet av området ligger även i fortsättningen i byggandet av fristående småhus som anpassar sig bäst till områdets karaktär, befintliga byggnadsbestånd och de terrängmässiga ramvillkoren.

Service- och förvaltningsområden

I delgeneralplanen anvisas tre nya områdesreserveringar för eventuella nya skolor, daghemstjänster eller annan närservice. De placeras längs Eriksgårdsvägen i den norra delen av Kurkisto, i Lerbackas södra del längs Eriksgårdsvägen samt i planområdets mellersta del i närheten av korsningen mellan Heparivägen och Sjö-kullavägen. Av servicen som redan finns på området anvisas områdena för Sjökulla skola, Sjökulla gård och Kylmälä FBK.

Arbetsplatsområden

I delgeneralplanen anvisas inga arbetsplatsområden separat eftersom presumptionen är att de mera omfattande arbetsplatsområdena även i fortsättningen koncentreras till Veikkola där det markanvändningsmässigt finns bättre möjligheter att placera dem. På basis av föreskrifterna i den gällande byggnadsordningen är det möjligt att idka småskalig företagsverksamhet i samband med boende.

Naturskydd

På planområdet är fågelvattnen i Heparri och Haapajärvi egentliga naturskyddsområden som grundats på grundval av naturvårdslagen. I delgeneralplanen har man med skyddsbezeichnung anvisat också skyddsområdena enligt generalplanen 2020, dvs. Kvarnån och vattenfåran mellan Heparri och Petäjärvi.

Rekreations- och friluftsområden

I delgeneralplanen har närrekreatiomsområden (VL) anvisats i mitten av området, i närheten av redan befintlig tätare markanvändning. Med bezeichnung har man berett sig på att de anvisade områdena kan innefattas till exempel i framtiden i detaljplanerna som rekreatiomsområden.

I delgeneralplanen har man också anvisat ett Friluftss- och strövområde. Det är fråga om ett i Kyrksläotts kommuns ägo varande skogsområde invid Tampajavägen öster om sjön Tampaja. På det här området finns också en badstrand som är i allmänt bruk.

Jord- och skogsbruksområden

I delgeneralplanen har man anvisats jord- och skogsbruksområden med flera olika bezeichnungar:

- Jordbruksområde (MT)
- Landskapsmässigt värdefullt åkerområde (MA)
- Jord- och skogsbruksdominerat område (M)
- Jord- och skogsbruksdominerat område med behov att styra friluftslivet och/eller miljövärden (MU).
- Jord- och skogsbruksdominerat område med särskilda miljövärden (MU).

På skogsbruksområdena riktas i någon mån driftstryck bl.a. i form av friluftsliv och ridning och på dem ligger betydande naturobjekt som inventerats i naturutredningen. Med planbestämmelserna strävar man efter att förbereda sig på noggrannare planering av olika rutter och på att trygga områdenas naturvärden.

MA-, M-, MU- och MY-områdena fungerar som en del av det på landskaps- och regionalnivå betydande ekologiska nätverket (bilaga 16).

Vägnät och trafiklösningar

Vägnätet som anvisats i delgeneralplanen grundar sig på det existerande vägnätet.

Bristerna i vägnätet är ett hinder för utveckling av området och en avsevärd ökning av byggandet. Områdets vägnät är i nuläget på flera ställen underdimensionerat också för de nuvarande trafikmängderna. Dessutom har området särskilda problem med begränsningar som hänför sig till väggeometri och med vägnas smalhet.

Områdets hela nedre vägnät består av enskilda vägar. Antalet kommande anslutningar till huvudvägnätet är stort och de har problem med bristerna i den horisontala

och vertikala geometrin, som försvagar trafiksäkerheten. Sikten och siktområdena särskilt i korsningarna är alltså sällan tillräckliga. (Bilagor 17 och 18).

Dessutom finns på området mycket genomfartstrafik som från förut försvagar trafiksäkerheten och minskar trivseln på området.

I samband med uppgörandet av Kyrksläotts vägnäts- och trafiksäkerhetsplan år 2008 utreddes trafikvolymen på området.

- Den genomsnittliga dygnstrafiken på Eriksgårdsvägen var i Kurkistovägens korsning 1212 fordon
- Den genomsnittliga dygnstrafiken på Sjökvallavägen på avsnittet Eriksgårdsvägen-Tampajavägens korsning i riktning mot Lappböle 537 fordon.

I den trafikmässiga granskningen (år 2011) lyftes fram att det nuvarande vägnätet i Kylmälä på basis av prognosen över ökning av markanvändningen inte fordrar några förbättringsåtgärder som ökar matarkapaciteten. Korsningsområdenas funktion och trafiksäkerhet samt delvis den nuvarande vägens geometri skulle ändå kräva åtgärder. Man kan dock inverka på dessa genom delgeneralplanläggning bara mycket begränsat eftersom det lägre vägnätet utgörs av enskilda vägar.

Samhällstekniska nät

Vattenförsörjning

På området finns ingen centraliserad vattenförsörjning.

I utvecklingsplanen för Kyrksläotts kommuns vattenförsörjning som uppdaterats 2014 har man dragit upp riktlinjer för att de områden som ingår i delgeneralplaneområden som är under beredning och som i delgeneralplanerna eller -utkastet anvisats som områden som eventuellt ska detaljplaneras, inte anvisats som områden med utvecklingsbehov. Gällande dessa områden är det ur markanvändningens och kommunens serviceutbuds perspektiv önskvärt att nätet byggs på områdena först efter detaljplaneringen. Områdena med utvecklingsbehov är nätverksområden som genomförs av andra än kommunen.

I utkastet till delgeneralplan för Kylmälä anvisades för detaljplanering planeringsområdets nordöstra del som omfattade området norr om Eriksgårdsvägen, Heparinäset, områdena kring Kurkisto samt området mellan Kurkisto och Särkijärvi. I delgeneralplanebestämmelserna som ingår i delgeneralplaneförslaget hänvisas dock inte längre till detaljplaneringen, men i praktiken är det sannolikt att ordnandet av vattenförsörjning på området tids nog kommer att avgöras genom detaljplanering. I utvecklingsplanen vattenförsörjningen har man dragit upp riktlinjer för att Kylmäläområdet skulle vara ett eventuellt område för utvidgning av kommunens nät efter år 2023. (Bilaga 13)

Transportavlopp

Under år 2009 utarbetades en utredningsplan för anläggande av transportavlopp från Karkkila via Vichtis till Esbo till avloppsreningsverket som planerats i Blombacken. *(Avledande av avloppsvatten från Karkkila och Vichtis till Esbo, Delrapporter I, II och III. Nylandsmiljöcentral, Nylands förbund, Karkkila stad och Vichtis kommun. Airix ympäristö, 2009)*

Som ett alternativ föreslogs att dra avloppet väster och söder om Kalljärvi då det skulle kunna betjäna också byar och glesbebyggelse i närheten av transportavloppslinjen. Fastigheterna skulle inte direkt ha kunnat anslutas till transportavloppet, men genom ett regionalt pumpverk skulle transportavloppet ha kunnat utnyttjas i den nordöstra delen av Kylmälä delgeneralplaneområde och eventuellt på ett större område. Den preliminära linjen inklusive alternativ för transportavloppet har anvisades i delgeneralplaneutkastet med beteckningen för förbindelsebehov.

Efter uppgörandet av planutkastet har en åsikt om att byggandet av transportavloppet inte är ekonomiskt möjligt blivit starkare. År 2013 inleddes ändå ett MKB-förfarande i fråga om alternativen för avloppsvattenförsörjningen i Vichtis. I förfarandet behandlades och utvärderades åtta alternativa lösningar. Alternativ nr 1 var ett transportavlopp från Nummela via Norra Kyrkslätt och Kylmälä till avloppsreningsverket som byggs i Blombacken i Esbo.

Linjen för transportavloppet Nummela-Blombacken anvisas i förslaget till delgeneralplan för Kylmälä med en beteckning för förbindelsebehov för transportavlopp. Motivering för beteckningen är att linjen i fråga anvisats även i etappplansplan 2 för Nyland med en beteckning för riktgivande linje för transportavlopp. Vattenförsörjningen på Kylmäläområdet föreslås dock inte genomföras så att det grundar sig på transportavloppet, eftersom genomförandet av transportavloppet förefaller mycket osannolikt enligt besluten som fattats i Vichtis kommun.

Om man skulle besluta sig för att bygga transportavloppet någon gång i framtiden och dra det via området, skulle avloppslinjen anpassas noggrannare i terrängen och man skulle sannolikt förbereda sig på att även bygga ett pumpverk på området.

Kulturhistoria

I delgeneralplanen har man anvisat med tanke på tryggheten av det arkeologiska kulturarvet och byggnadsskyddet nödvändiga bestämmelser som grundar sig på utredningar som gjorts under beredningen av delgeneralplanen.

6.2 Dimensionering

Allmänt

På delgeneralplaneområdet finns totalt ca 850 självständiga lägenheter av vilka ca 325 är mindre än 5000 m² och ca 525 är 5000 m² eller större. På ca 50 lägenheter finns outnyttjade med kommunens generalplan förenliga kalkylerade byggplatser.

Delgeneralplanens utgångspunkt är byggplatser i enlighet med kommunens generalplan 2020. Man har inte gått in för att direkt i delgeneralplanen öka antalet byggplatser, utan byggandet på områden som eventuellt detaljplaneras avgörs i samband med detaljplaneringen.

Områden för boende

Delgeneralplaneområdets västra och södra delar samt vattendragens strandområden på områdets östra kant (bilaga 19)

I delgeneralplaneområdets västra och södra delar och på vattendragens strandområden på områdets östra kant ökas inte antalet byggplatser i jämförelse med nuläget, utan den med områdets generalplan förenliga kalkylerade byggrätten har anvisats för användning som sådan. På dessa områden kvarstår ca 30 byggplatser med kalkylerad byggrätt. Planen konstaterar den här situationen för platsernas del. Byggplatser anvisas på AO-, AO-1-, AO-2- och RA/AO- områden.

Om man räknar samman de oanvända byggplatserna (ca 30) och fritidsbostäder som ändras till åretruntboende (ca 115) skulle det på området vara möjligt att bygga ca 145 nya bostadsbyggnader. Då kunde man få ca 400 nya invånare, om man använder värdet 2,8 som hushållens medelstorlek. Genom att beakta byggrätten för ouppförda sidobostäder, skulle befolkningsökningen vara större eftersom det finns ca 170 sådana byggplatser. Det är på grund av sidobostädets karaktär dock svårt att beräkna befolkningsökningen som kommer genom dessa. Karaktären inverkar på intresset för att bygga på dessa platser.

Delgeneralplaneområdets nordöstra del (bilaga 19)

I områdets nordöstra del finns ca 20 oanvända byggplatser. Tillsammans med fritidsbostäderna som skulle ändras till åretruntboende (ca 125 st.) skulle på området även möjliggöras totalt ca 145 nya bostadsbyggnader. Då kunde även det här området få ca 400 nya invånare, om man använder värdet 2,8 som hushållens medelstorlek. Genom att beakta byggrätten för ouppförda sidobostäder även på det här området, skulle befolkningsökningen vara större eftersom det finns ca 180 sådana byggplatser.

Sammanlagt skulle delgeneralplanen med dimensioneringsprincipen enligt generalplanen 2020 möjliggöra en tillväxt i byggnadsbeståndet med ca 50 helt nya byggplatser, ca 240 nya byggplatser som ändras för åretruntboende och ca 350 sidobostäder. Det uppskattade antalet sidobostäder är en ren beräkning eftersom byggandet av dem berörs av ramvillkor som gäller terrängförhållandena och förbindelserna. På grund av ovan nämnda skäl kan man inte anta att det finns omfattande intresse för att bygga dem.

Ökningen av invånarantalet på delgeneralplaneområdet kunde vara ca 800 nya invånare, alltså över det dubbla jämfört med nuläget. I beräkningen har man inte beaktat den ökningen i invånarantalet som i framtiden kunde komma på området i och med en effektiviserad markanvändning genom eventuell detaljplanering.

Service- och förvaltningsområden

På delgeneralplaneområdet har man utöver de två serviceområden som redan existerar (Sjökulla skola och Sjökulla gårdscentrum) anvisat tre nya områdesreserveringar för service. Med områdesreserveringar eftersträvas beredskap på att servicebehovet ökar de närmaste åren. Hur mycket byggrätt som behövs preciseras då planarbetet framskrider och byggrätten avgörs i sista hand i framtiden i samband med detaljplaneringen.

Arbetsplatsområden

I delgeneralplanen har inga arbetsplatsområden anvisats separat och således har för dem inte heller anvisats byggrätt. Det är möjligt att idka småskalig företagsverksamhet i samband med boende, om fastighetens areal på basis av föreskrifterna i den gällande byggnadsordningen gör det möjligt.

6.3 Uppnående av målen för miljöns kvalitet

Med delgeneralplanens lösning strävar man efter att trygga trivseln i livsmiljön genom att anvisa åtgärder med vilka man förbereder sig på bl.a. förbättring av trafiksäkerheten och genomförandet av vattenförsörjning. De betjänar också naturskyddsliga mål.

Man strävar efter att trygga naturmiljöns, kulturmiljöns och det byggda kulturarvets värden med bestämmelser som berör dem.

6.4 Områdesreserveringar och planbestämmelser

Områden för boende

Område för fristående småhus AO

På området är det tillåtet att bygga fristående småhus med en bostad. Vid byggandet iaktas bestämmelserna i byggnadsordningen.

Område för fristående småhus AO-1

På området är det tillåtet att bygga fristående småhus med en bostad. På byggplatsen får man bygga ett fristående småhus med en bostad, vars byggrätt är högst 250 v-m². I övrigt iaktas vid byggande bestämmelserna i byggnadsordningen.

Område för fristående småhus och fritidsbostäder, som innan ibruktagning ska anslutas till vattenförsörjningssystemet på området AO-2

På området är det tillåtet att bygga fristående småhus med en bostad. Byggrätten för ett fristående småhus på byggplatsen får vara högst 250 v-m². I övrigt iaktas vid byggande bestämmelserna i byggnadsordningen.

Nya fristående småhus och fritidsbostäder med vattenklosett ska anslutas till vattenförsörjningsnäten på området. Ändring av fritidsbostads användningsändamål till åretruntbostad kan tillåtas före byggande av vattenförsörjningssystem på området, om det på fastigheterna i närheten av byggplatsen finns åretruntboende.

Område för fritidsbostäder fristående småhus, som innan ibruktagnin ska anslutas till vattenförsörjningssystemet på området RA/AO

På området är det tillåtet att bygga fritidsbostäder eller fristående småhus med en bostad. På byggplatsen får man bygga en fritidsbostad eller ett fristående småhus med en bostad, vars byggrätt är högst 100 v-m². I övrigt iakttas vid byggande bestämmelserna i byggnadsordningen.

Åretruntbostäder och fritidsbostäder med vattenklosett ska anslutas till vattenförsörjningsnäten på området

Område för lantbrukslägenheters driftscentrum AM

På området är det tillåtet att bygga bostads- och ekonomibyggnader på lantbrukslägenhet samt byggnader för lantbruk och hästhållning och anknyttande binärningar.

Områden för fritidsbostäder

I delgeneralplanen anvisas inte särskilda områden reserverade enbart för fritidsboende. Byggnader som används för fritidsboende finns också på områden som antecknats med planbestämmelsen boende.

Med planbeteckningen RA/AO (Bostadsområde för fritidsbostäder och fristående småhus som innan de tas i bruk skall anslutas till vattenförsörjningsnätet som byggts för området) antecknade områden är det befintliga byggnadsbeståndet nästan enbart fritidsbostäder.

Med planbeteckningen AO-2 (Bostadsområde för fristående småhus och fritidsbostäder som innan de tas i bruk skall anslutas till vattenförsörjningsnätet som byggts för området) antecknade områden är också en betydande del av byggnadsbeståndet fritidsbostäder.

Planbeteckningarna gör det möjligt att också i framtiden utnyttja de i fritidsbruk varande byggnaderna som fritidsbostäder.

Service- och förvaltningsområden

Område för service och förvaltning P

Beteckningen anger område för offentlig eller privat service och förvaltning. På området kan byggas bostäder i huvudsak för serviceproducentens eget behov eller enligt en utredning i samband med en mera detaljerad planering.

Naturskydd

Skyddsområde S

Med beteckningen har man anvisat skyddsområden som ansluter sig till naturskyddsområden samt stränder som är svåra att utnyttja.

Naturskyddsområde SL

Fågelvattnen i Hepari och Haapajärvi har anvisats med SL-beteckning eftersom de har fredats på grundval av naturvårdslagen.

Med SL-beteckningen anvisas även den av Kyrksläotts generalplan 2020 innefattade vidsträckt reserveringen som omfattar sjöarna Lonoks och ån Kvarnån. Av den här områdesreserveringen ligger endast en mycket liten del på Kylmäla delgeneralplaneområde. Hela objektet har i generalplanen 2020 anvisats som lokalt eller regionalt betydande och skyddandet motiveras bl.a. med bäcken, vegetationen invid bäcken och bland djuren av strömstaren och uttern. SL-beteckning har dessutom anvisats för vattenfåran som förenar Petäjärvis innersta delar i nordost och Hepari.

Område som ska skyddas s-1

Med beteckningen har anvisats områden som bevaras i naturligt tillstånd och där åtgärder som försämrar flygekorrans livsförutsättningar inte får vidtas.

Särskilt viktigt område med hänsyn till naturens mångfald

Med beteckningen har områden med särskilda naturvärden anvisats. På området får inte vidtas sådana åtgärder som skadar naturvärdena. En förteckning över områdena ingår i slutet av planbeskrivningens textdel i stycket förteckningar över listor.

S- och SL-områdena fungerar som en del av det på landskaps- och regionalnivå betydande ekologiska nätverket (bilaga 16). Vid planeringen av områdets markanvändning ska det ekologiska nätverkets förbindelser tryggas.

Rekreatiomsområden

Närrekreatiomsområde VL

Beteckningen anger områden som huvudsakligen är avsedda för friluftsliv och rekreation. Området skall skötas så, att det tryggar bevarandet av rekreativvärdena. På området kan man utgående från en mer detaljerad plan uppföra mindre byggnader och konstruktioner för rekreativbruk. Trädbestånd med träd av varierande ålder ska

utvecklas i skogsdungar, om inte bevarandet av naturvärden förutsätter andra skötselåtgärder.

Landskapsförändrande jordbyggnadsarbete, trädfällning och andra åtgärder som kan jämföras med dessa kräver tillstånd på så sätt som stadgas i MBL 128 §.

Ströv- och friluftsområde VR

Beteckningen anvisar område som huvudsakligen är avsett för friluftsliv. På området får man bygga mindre byggnader eller konstruktioner som betjänar friluftsanvändning. Trädbestånd med träd av varierande ålder ska utvecklas i skogsdungar, om inte bevarandet av naturvärden förutsätter andra skötselåtgärder.

Landskapsförändrande jordbyggnadsarbete, trädfällning och andra åtgärder som kan jämföras med dessa kräver tillstånd på så sätt som stadgas i MBL 128 §.

Badstrand

Med beteckningen har tre badstränder anvisats på stränderna vid Tampaja och Kurkisto.

VL-områdena fungerar som en del av det på landskaps- och regionalnivå betydande ekologiska nätverket (bilaga 16). Vid planeringen av områdets markanvändning ska det ekologiska nätverkets förbindelser tryggas.

Jord- och skogsbruksområden

Jordbruksområde MT

Med beteckningen anvisas jordbruksområde där man får bedriva jordbruk samt binäringar som anknyter till jordbruk och hästhållning. Området ska bevaras obebyggt med undantag för byggnader som tjänar jordbruket.

Trädgårds- och växthusområde MP

Med beteckningen har anvisats områden där det finns, eller där man får bygga byggnader för trädgårds- eller växthusodling. Området innefattar även av verksamheten fordrade skyddszoner som ska genomföras med trädplanteringar.

Landskapsmässigt värdefullt åkerområde MA

Med beteckningen anvisas jordbruksområde där man får bedriva jordbruk samt binäringar som anknyter till jordbruk och hästhållning så att de för landskapsbilden värdefulla odlingsområdena med skogsdungar bevaras.

Området ska bevaras obebyggt med undantag för byggnader som tjänar jordbruket och parcellodlingen. Byggnader som anknyter till jordbruk och parcellodling ska placeras så att de inte stänger öppna vyer.

På åkerområden som gränsar till naturskyddsområde (SL) är byggande som anknyter till jordbruk förbjudet på en 100 meter bred zon från naturskyddsområdet.

Jord- och skogsbruksdominerat område M

Med M-beteckning har områden som används för jord- och skogsbruk anvisats.

Jord- och skogsbruksdominerat område med särskilt behov av att styra friluftsliv MU

Skogsbruksområde med tryck på friluftsliv.

Det är tillåtet att anlägga friluftsrutter på området. På området får uppföras byggnader och anläggningar för jord- och skogsbruksändamål.

Jord- och skogsbruksdominerat område med särskilda miljövärden MY

Skogsbruksområde med bl.a. i naturutredningen upptäckta naturvärden.

Det är tillåtet att bygga friluftsrutter på området så att miljövärdena inte äventyras. Landskapsförändrande jordbyggnadsarbete, trädfällning och andra åtgärder som kan jämföras med dessa kräver tillstånd på så sätt som stadgas i MBL 128 §. På området förbjuds byggande av byggnader som betjänar jord- och skogsbruk samt kalhuggning.

MA-, M-, MU- och MY-områdena fungerar som en del av det på landskaps- och regionalnivå betydande ekologiska nätverket (bilaga 16). Vid planeringen av områdets markanvändning ska det ekologiska nätverkets förbindelser tryggas.

Gatu- och trafikområden

Gatu- eller vägområde

Med beteckningen har vägområden för allmänna vägar och en del av de enskilda vägarna anvisats. På delgeneralplaneområdet finns inga gator som underhålls av kommunen.

Det är tillåtet att placera gång- och cykelväg på området.

Historisk väglinje

Med beteckningen har man anvisat Kylmälvägens historiska väglinje som innefattas av Kyrksläatts generalplan 2020.

Vägtrafikens förbindelsebehov

Med beteckningen har ett vägförbindelsebehov anvisats vid Storängsvägen där den nuvarande vägens genomfartstrafik stör fastigheten och gårdsområdet invid vägen.

Rekreationsrutter, gång- och cykeltrafikförbindelser

I delgeneralplanen har man som friluftsrutter och gång- och cykeltrafikrutter anvisat bl.a. existerande gamla trafik- och stigförbindelser och vägunderlag.

Rutternas användningsändamål har inte specificerats. På området finns ett behov av att genomföra en del av rutterna särskilt för hästhobbyn, eftersom det inte är enkelt att kombinera fordonstrafik, gång- och cykeltrafik och ridning på samma rutter. I vissa situationer är det omöjligt. Man bör avtala om genomförande av rutterna från fall till fall med aktörerna och markägarna.

Gång- och cykelled / huvudfriluftsrutt

Med beteckningen har anvisats de huvudsakliga gång- och cykellederna. Platsen bestäms noggrannare i den fortsatta planeringen. Med beteckningen har man även anvisat vägförbindelser som tjänar endast några fastigheter.

Riktgivande friluftsrutt

Med beteckningen anvisas befintliga och nya friluftsrutter. Platsen bestäms noggrannare i den fortsatta planeringen. Rutten får inte brytas, eller möjligheten att genomföra förbindelsen äventyras, genom byggande eller annan åtgärd.

Samhällstekniska nät

Förbindelsebehov för transportavlopp

Planerat transportavlopp för avloppsvatten från Vichtis via Kyrkslätt till Esbo. Linjen preciseras i samarbete med grannkommunerna.

Fornminnen och byggnadsskydd

I den arkeologiska inventeringen letade man på planområden efter sedan tidigare okända förhistoriska och historiska fornlämningar och utredde kända fornlämningars skick och definierade deras omfattning. Den tidigare arkeologiska utredningen på planområdet är ringa eftersom inga utgrävningar har gjorts där. Kända objekt på områdena är fyndplatserna för stenåldersföremål som närmast konstaterats i Veikko Lehtosalos inventering år 1963 och platser som anmälts senare. Dessutom har Aarne Europaeus utrett förhistoriska fynd i Kyrkslätt i sitt verk Fornfynd från Kyrkslätt och Esbo socknar. (Finska Fornminnesföreningens Tidskrift XXXII, Nr 1, Helsingfors 1922).

Byggnadshistoriskt värdefulla byggnader eller byggnadsgrupper som ingår i generalplanen 2020 anvisas i delgeneralplanen som sådana. Det finns sammanlagt sex sådana objekt. Byggnaderna på Sjökulla gård (sr-270) och Tampaja gårdscentrum (sr-269) representerar den högsta klassen i byggnadsskyddsklassificeringen för hela Kyrkslätt. Dessutom har i generalplanen 2020 anvisats fyra lokalt betydande objekt, Torpet (f.d. Panjala) (r-355), Sjökulla skola (r-354), Petäranta (r-361) och Vesterland (r-362).

På delgeneralplaneområdet gjordes år 2009 en inventering av byggnadshistoriska objekt. I inventeringen gick man igenom sammanlagt 132 objekt av vilka man kände till 11 sedan tidigare. På basis av inventeringen valdes de mest representativa att anvisats som lokalt betydande objekt (bilaga 9).

Byggnad eller byggnadsgrupp som ska skyddas

Byggnaden får inte rivas utan tillstånd. Reparations- och förändringsarbetena ska göras så att byggnadens arkitektoniska och stilmässiga värden inte förstörs. Man ska begära museimyndighetens utlåtande om ändringarna. Siffran hänvisar till objektsnumreringen i generalplanen 2020.

En förteckning över områdena ingår i slutet av planbeskrivningens textdel i stycket förteckningar över listor.

Lokalt betydande objekt som ska skyddas

Lokalt betydande, kulturhistoriskt värdefull byggnad eller objekt. Byggnaden får inte rivas utan tvingande grund och tillstånd. Reparations- och förändringsarbetena ska göras så att byggnadens arkitektoniska och stilmässiga värden inte förstörs. Man ska begära museimyndighetens utlåtande om ändringarna.

En förteckning över områdena ingår i slutet av planbeskrivningens textdel i stycket förteckningar över listor.

Fornminnesobjekt

På området för objektet finns en fast fornlämning som är fridlyst enligt lagen om fornminnen (295/1963). Utgrävning, täckning och ändring av området eller andra ingrepp är förbjudna med stöd av lagen om fornminnen. Åkerodling, betesgång och skogsbruk är tillåtet. Alla andra åtgärder eller planer som gäller området ska diskuteras med museimyndigheten. Siffran syftar på beskrivningens objektsförteckning.

En förteckning över områdena ingår i slutet av planbeskrivningens textdel i stycket förteckningar över listor.

Miljövård

För vattenanskaffning lämpligt grundvattenområde (klass II)

På området är det förbjudet att lagra ämnen som är skadliga med tanke på kemikalier och grundvatten. På området är det inte tillåtet att placera sådana anläggningar eller konstruktioner som kan medföra nedsmutsning eller förändring av grundvattnet. Det är inte tillåtet att infiltrera avloppsvatten i marken. Allt avloppsvatten ska ledas via ett tätt avlopp till en plats utanför pv-området. Byggnad, dikningar och schaktning ska utföras så att de inte medför ändringar i grundvattnets kvalitet eller bestående ändringar i grundvattnets höjdnivå. Byggnaderna ska grundas så att byggandet inte inverkar på grundvattnets höjdnivå. Markjämning, markbrytning eller schaktning får inte sträcka sig ovan om grundvattnets högsta yta.

7. DETALJPLANENS KONSEKVENSER

Eftersom delgeneralplanen genomförs under en lång tid, beskrivs i konsekvensbedömningen planlösningens konsekvenser på kort och lång sikt.

7.1 Konsekvenser för människornas levnadsförhållanden och livsmiljö

Kort sikt (0-10 år)	Lång sikt (10-20 år)
- byggandet medför småningom ökande trafik som utan åtgärder för förbättring av vägnätet inverkar negativt på trafiksäkerheten och den allmänna trivselen	- i och med gradvis förbättring av trafiknätet förbättras bl.a. boendetrivselen och trafiksäkerheten - på de mest centrala områdena ändrar förtätningen av strukturen områdets karaktär, vilket kan upplevas endera som en positiv eller en negativ förändring

7.2 Konsekvenser för jord- och berggrunden, vattnet, luften och klimatet

Kort sikt (0-10 år)	Lång sikt (10-20 år)
- inga omedelbara betydande konsekvenser - den ökande trafikens utsläpp i luften och klimatkonsekvenser som beror på detta - förpliktelserna gällande vattenskydd som ingår i planbestämmelserna förebygger försämring av vattnets tillstånd	- på de mest centrala områdena inriktas på grund av byggandet många åtgärder på jordmånen - förpliktelserna gällande vattenskydd som ingår i planbestämmelserna förebygger försämring av vattnets tillstånd - allt tätare bosättning ökar trafikmängden och utsläppen men kan möjliggöra också ett bättre utbud på kollektivtrafik

7.3 Konsekvenser för växt- och djurarterna, naturens mångfald och naturresurserna

Kort sikt (0-10 år)	Lång sikt (10-20 år)
<ul style="list-style-type: none">- inga omedelbara betydande konsekvenser- naturvärden och naturens mångformighet tryggas men slitaget på naturområdena kan öka i någon mån	<ul style="list-style-type: none">- naturvärden och naturens mångformighet tryggas på de mest centrala områdena men strukturen i vegetationen och djurartsbeståndet kan ändra- effektiverad markanvändning ökar driftstrycket på naturområdena och slitaget på områdena

7.4 Konsekvenser för region- och samhällsstrukturen, samhälls- och energiekonomin samt trafiken

Kort sikt (0-10 år)	Lång sikt (10-20 år)
<ul style="list-style-type: none">- inga omedelbara betydande konsekvenser, men splittringen av samhällsstrukturen fortsätter i någon mån	<ul style="list-style-type: none">- samhällsstrukturen blir tätare på de mest centrala områdena- förnyandet av byggnadsbeståndet inverkar på förbättringen av den allmänna energieffektiviteten- en allt tätare samhällsstruktur och ökande bosättning förbättrar möjligheterna för ordnande av närservice- gradvis förbättring av trafiknätet ökar trafiksäkerheten och smidigheten i trafiken

7.5 Konsekvenser för stadsbilden, landskapet, kulturarvet och den byggda miljön

Kort sikt (0-10 år)	Lång sikt (10-20 år)
<ul style="list-style-type: none">- inga omedelbara betydande konsekvenser eftersom nybyggandet hålls på rätt låg nivå- centrala byggnadshistoriska och landskapliga värden tryggas	<ul style="list-style-type: none">- byggnadsbeståndet på de mest centrala områdena kan ändras/ersättas med nytt byggande även i anmärkningsvärda mängder- centrala byggnadshistoriska och landskapliga värden tryggas också på områden där byggandet blir tätare, men det kan uppstå konflikter

7.6 Konsekvenser för kommunens ekonomi och näringsliv

Kort sikt (0-10 år)	Lång sikt (10-20 år)
<ul style="list-style-type: none">- inga omedelbara betydande konsekvenser	<ul style="list-style-type: none">- behovet av ordnande av service ökar, vilket innebär ökade kostnader- skatteinkomsterna från åretruntboende ökar- det kan uppstå en större användarkrets för småskalig kommersiell service, vilket stöder näringslivet

8. LISTOR ÖVER OBJEKT

Fornminnesobjekt (sm-0)

Objekten och dess beskrivningar grundar sig på en arkeologisk inventering från år 2009:

Målet med inventeringen var att på planområden leta efter sedan tidigare okända förhistoriska och historiska fornlämningar och utreda kända fornlämningars skick och definiera deras omfattning.

I inventeringen av Kylmälä gick man igenom sedan tidigare kända objekt och fyndplatser. På området kände man sedan tidigare till två boplatser från stenåldern och elva platser för lösa fynd från stenåldern (bilaga 15). Den ena av boplatserna från stenåldern, Gustafsberg, konstaterades vara så pass förstörd till följd av byggande att det inte är nödvändigt att beakta den i planen. Boplatserna **Nybacka** kan ännu i någon mån ha bevarats, fastän även den torde till följd av byggandet lidit stora skador.

På platserna för lösa fynd från stenåldern har inga fasta fornlämningar hittats, så det är inte nödvändigt att beakta dem i planläggningen.

På stenåldern koncentrerades bosättningen till stränderna på grund av fångstnärings. I Kylmälä ligger boplatserna och fynden från stenåldern på 40-50 meters höjd över den nuvarande havsytan. På grund av sin höjd tidsbestäms de till ca 9000 år tillbaka i tiden, till den s.k. mesolitiska stenåldern. För detta talar också det att man på området inte känner till några keramikfynd från stenåldern. De är vanliga för de senare stenåldersperioderna. Det är dock möjligt att en del av fynden är från en senare tid då områdets vattendrag redan hade blivit till egna sjöbäcken. I inventeringen letade man utan resultat efter nya stenåldersobjekt främst i närheten av höjdkurvan på 40-50 meter och i närheten av de nuvarande sjöstränderna. På området har det säkert funnits boplatser från stenåldern, men det verkar som om de antagligen små objekten mest har förstörts som en följd av byggandet och bearbetningen av åkrarna.

På planområdet kände man innan inventeringen inte till ett enda objekt från historisk tid, men på basis av de historiska kartorna konstaterades två sådana i inventeringen. Det är frågorna om de historiska byarna **Petäjärvi by** och **Kylmälä by**. Båda har antecknats i Konungens kartverk från åren 1776-1805 och Kylmälä har också antecknats i Brotherus jordregisterkarta från år 1711. Det är möjligt att bosättningen i dessa byar har sitt ursprung i medeltiden.

Arkeologisk inventering av Gesterby, Smedsby och Kylmälä delgeneralplaneområden, Vesa Laulumaa 2009, Museiverket

sm-1, Nybacka ; boplatser från stenåldern
sm-2, Kylmälä by ; byplats från historisk tid
sm-3, Petäjärvi by ; byplats från historisk tid
sm-4, Kopunmäki ; rämärke från historisk tid

Betydande byggnadsskyddsobjekt (sr-000)

Objekt som i generalplanen 2020 anvisats att är skyddade eller att ska skyddas med stöd av bygg- eller byggnadsskyddslagen

sr-270, Sjöckulla Lägenheten som hörde till Finska staten från år 1933 är nuförtiden i privat ägo. Svenska Kreaturshållningsskolan var verksam på lägenheten 1945-1962 och från 1962 till 1988 verkade Kyrksläotts lantbrukscentrum på lägenheten. Byggnaderna på lägenheten byggdes då Feodor Kiseleff ägde Sjöckulla. Huvudbyggnaden, som egentligen byggdes till bostad för inspektorn, är en stilren träbyggnad ungefär från år 1900. Byggnaden har drag från nyrenässansen, fönster med T-karmar samt brädfodring som utgörs av delar i olika riktningar. Invid vägen ligger gårdens spannmålsmagasin, en tegelbyggnad i fyra våningar och gårdens gamla ladugård och svinhus, en tegelbyggnad från 1919. Norr om det gamla svinhuset ligger gårdens gamla mejeri, en vitrappad tegelbyggnad med mansardtak. Gårdscentrumets byggnader bildar en kulturhistoriskt värdefull helhet samt ett viktigt drag i kulturlandskapet.
sr-269, Tampaja Tampaja gårds gårdscentrum ligger på Kylmälas gamla bytomt. Det äldsta byggnadsbeståndet härstammar från tiden före byns hemman slogs samman. Huvudbyggnaden som troligen härstammar från början av 1800-talet är byggd av timmer och den har utskjutande knutar och tegeltäckt valmtak. Väggarna är fodrade med rödmålad locklistpanel. Mittemot huvudbyggnaden ligger en lång, nästan lika stor bostadsbyggnad, även den eventuellt från 1800-talet. I gårdscentrumet finns många byggnader i olika åldrar som utgör en kulturhistoriskt värdefull helhet.

Lokalt betydelsefulla objekt som ska skyddas (sr-p00)

Inom parentes objektets eventuella beteckning i generalplanen 2020, byggnadskulturobjekt av lokal betydelse (bevarande rekommenderas)

p1, Kylmäla Småbruk med s.k. frontmannahus från 1953. Ladugården byggdes samma år. Bostadshuset och ladugården har väl bevarats från byggtiden.
p2, Peltosaari Bostadshuset från 1947. Väggarna är fodrade med locklistpanel, taket är cementtegel och fönstren originalfönster. Huset har stilmässigt bevarats mycket väl från byggtiden. På tomten ligger två ekonomibyggnader som antagligen härstammar från samma tid som bostadshuset.
p3, Träskkulla Lantgård vars bostadshus byggts 1946. Huset har locklistpanel, fönstren har T-karmar, förutom i gavelfältet där fönstret är bredare med flera rutor. Taket är fogad plåt. Huset har bevarats väl från byggtiden. I gårdscentrumet ligger två stora nya maskinhallar, en tork (1989) och en äldre ekonomibyggnad.
p4, Vesterland (r-362)

<p>På platsen finns en stor, rappid tegelvilla, ett mindre hus, ett garage och ett rött torp med tegeltak och sockel av natursten. 1937 lät den tyska affärsmannen Naus bygga ett stort bostadshus på lägenheten. Han sålde Vesterland redan i början av 1940-talet till tårdgårdsmästare Lännpää. Han byggde växthus och grundade en plantskola på området. Det stora bostadshuset är strikt klassicistisk stil med sadeltak, pilastrar och hörnkedjor.</p>
<p>p5, Solberg I</p> <p>Rött bostadshus med ekonomibyggnader. Husets stenfot är av natursten. Väggarna är fodrade med locklistpanel och taket är korrugerad plåt. Fönstren är av gammal modell med sex rutor. Stilmässigt är huset, som kan härstamma från 1920-talet eller tidigare, väl bevarat. Solberg styckades från Sjökulla och infördes i jordregistret 1927 med en areal på ca 4,7 hektar, vilket tyder på att lägenheten kan ha varit en backstuga.</p>
<p>p6, Lindhagen</p> <p>På lägenheten Lindhagen, som sluttar mot sjön Kurkisto, ligger en gul stockvilla som har ett mansardtak av cementtegel. Väggarna är i huvudsak fodrade med horisontell panel och knutfodren är formade som pilastrar. På andra sidan har byggnaden utvidgats med en liten utbyggnad som anpassats till helheten. I övriga har villan, som härstammar från 1930-talet, bevarats i sin ursprungliga stil. På tomten finns en sällsynt vacker, gul lekstuga som är byggd av stockar. Den har vita knutfoder och på framsidan två pelare.</p>
<p>p7, Raunila (Villa Tawast)</p> <p>På tomten finns flera byggnader. Bostadshuset byggdes 1932 enligt Oiva Kallios typritningar, men huset har sedermera byggts ut. Raunilas bostadshus (Villa Tawast) är byggt av stockar och det står delvis på granitpelare och delvis på betongsockel. Taket är av cementtegel. Byggnaden är välbevarad och har utvidgats med respekt för den gamla stilen. På lägenheten finns också ett vedlider och ett garage från 1930-talet samt en bastu av ofodrade stockar. Den här tomtens bastu hör ihop med den ursprungliga Mäntylä (nuvarande Vanha Mäntynen).</p>
<p>p8, Vanha Mäntynen (tidigare Mäntylä)</p> <p>På tomten finns ett mörkt, ofodrat stockhus som utvidgats med en lägre del. Byggnadens ursprungliga del byggdes enligt arkitekt Oiva Kallios typritningar "Kalamaja". Ritningarna härstammar från 1913 men huset byggdes 1930-31. Byggnaden utvidgades år 1944 med en lägre, modernistisk del, enligt arkitekt Martta Martikainen-Ypyäs ritningar. Originalbyggnaden som har ofodrade stockväggar och fönster med små rutor har nationalromantiska drag. De olika byggnadsskedena skiljer sig från varandra, men byggnaden som helhet är en intressant blandning av stilar som anpassats till varandra. På tomten finns också en ekonomibyggnad.</p>
<p>p9, Jormala</p> <p>På tomten finns två nyare bostadshus och en bastu, troligen från 1930-talet, som hört till Koivurinne gård. Bastun har valmtak av fogad plåt. Mot sjön ligger en öppen veranda. Byggnadens ursprungliga stil har bevarats.</p>
<p>p10, Reijola (Koivurinne gård)</p> <p>På tomten finns ett stort bostadshus från 1920-talet. Byggnaden har mansardtak som är av fogad plåt, brädfodringen är av locklistpanel. Byggnaden har stilmässigt bevarats väl från byggtiden. Huset har styckats från Koivurinne gård. Gårdens före detta ladugård, som ligger på granntomten, har byggts om till bostadshus.</p>
<p>p11, Ylä-Kontula</p> <p>Nära Kontula, längre ifrån stranden, ligger Ylä-Kontula. På tomten finns ett mörktjärat</p>

<p>stockhus av bilade stockar. Bostadshuset är från 1948 och bastun på tomten från 1954. Bastun och bostadshuset på Ylä-Kontula ligger så att takfallet följer stranden. Byggnaderna på Kontula och Ylä-Kontula har en förbindelse, eftersom de byggts av personer i samma släkt. Den lilla sjöns skogbeklädda omgivning och nationalromantiska byggnader med flera hantverksdetaljer utgör genom naturens och kulturens växelverkan en intressant helhet.</p>
<p>p12, Kontula</p> <p>På tomten finns en fritidsbostad som byggts 1931 av rundtimmer. Byggnadens gavel är mot stranden. Bastun byggde 1937 och har även den gaveln mot stranden. Byggnaderna ger ett nationalromantiskt intryck fastän de byggdes långt efter sekelskiftet.</p>
<p>p13, Kukkula (Annala)</p> <p>På tomten finns ett mörktjärat stockhus med vita fönster och dörrfodring som ger ett nationalromantiskt intryck. Byggnaden har en stenfot av betong. Dessutom finns på tomten två mindre, röda byggnader, en bastu närmare stranden och ett garage på andra sidan vägen. I byggnader som utgör en harmonisk helhet kan man se många omsorgsfullt övervägda och omsorgsfullt gjorda hantverksdetaljer. Bostadshuset är från år 1953.</p>
<p>p14, Kytömäki</p> <p>På tomten finns ett ofodrat stockhus som härstammar från 1930-talet. Huset har grantistenfot och plåttak med tegelprofil. Närmare stranden ligger ett nyare och lägre hus med vertikal brädfodring och cementtegel i taket. Det nyare huset som är byggt 1955 är även arkitektoniskt intressant. Dessutom finns det en stockbastu vid stranden. Bastun torde härstamma från samma period som det äldre huset på tomten.</p>
<p>p15, Pyyttämö</p> <p>På tomten finns tre bostadshus, två från 1960-talet och ett äldre hus från 1933. Huset är byggt av bräder, i princip enligt samma ritningar som grannhuset, men det här är större. Väggarna är fodrade med locklistpanel och taket är fogad plåt. På tomten finns dessutom en stockbastu, ett garage och ett stockhus (som get intrycket av att det har flyttats till platsen).</p>
<p>p16, Ahtola</p> <p>På lägenheten finns en stor, ljus villa, en bastu, ett lusthus och ett vedlider. Byggnader har klassicistiska detaljer och de utgör en enhetlig helhet. Byggnaderna härstammar från början av 1930-talet.</p>
<p>p17, Tammiranta</p> <p>På lägenheten finns en stor villa med mansardtak och stengrund av granit. Väggarna är fodrade med locklistpanel. Byggnaden som är uppförd 1914 har hört till Sjökölla gård. Då ett kurscenter var verksam på lägenheten, användes huset som matsal. Den kulturhistoriskt värdefulla byggnaden är en viktig del av Sjökölla gårds kulturlandskap.</p>
<p>p18, Huunola</p> <p>Väster om Sjökölla gårdscentrum, mitt emot Prasi, ligger ett högt rött bostadshus. Brädfodringen utgörs av delar i olika riktning, nere vertikal locklist, i mitten vågrät spontpanel och i gavelfälten följer brädfodringen takfallet. Stengrunden är av kvadersten. På tomten ligger en gammal loftbod, ett litet magasin och några betonggrunder, lämningar av en sågbyggnad. På tomten har det funnits en ångsåg som konsul Kiseleff lät bygga i sekelskiftet 1900. I det höga bostadshuset fanns en bostad för sågställaren. Byggnaderna på lägenheten är av kulturhistoriskt värde och de utgör ett viktigt drag i kulturlandskapet.</p>
<p>P19, Prasi (Prassis)</p> <p>Lägenheten styckades år 1946 ur Sjökölla till kolonisationslägenhet. Gårdscentrumet är</p>

<p>nuförtiden uppdelat i åtminstone två delar. Den på lägenheten belägna gamla huvudbyggnaden, som torde vara byggd ca 1860, ligger på lägenheten som fått namn enligt den gamla gården. Dessutom finns här ett magasin med en vällingklocka och en mindre ekonomibyggnad.</p>
<p>p20, Tuliharja</p> <p>Lägenheten har tidigare varit en del av Prasis gårdscentrum. Här finns bl.a. en ny manege och ett nytt bostadshus samt äldre byggnader som ursprungligen tillhört Prasis ostyckade gårdscentrum. Lägenhetens historia och närhet till nuvarande Prasi bör tas i beaktande i planeringen.</p>
<p>p21, Terttu</p> <p>På lägenheten ligger ett mindre magasin som hört till Prasis gårdscentrum. Husets grund är av natursten.</p>
<p>p22, Kalliola</p> <p>På tomten ligger en gammal, ljusmålad villa, som enligt uppgift flyttats till platsen i början av 1900-talet. Brädfodringen utgörs av delar i olika riktning, fönstren har T-karmar och dekorativa fönsterfoder. Byggnaden står på betongpelare. Taket är fogad plåt. Den kulturhistoriskt värdefulla byggnaden är stilmässigt välbevarad, men uppvisar tecken på förfall.</p>
<p>p23, Petäranta (r-361)</p> <p>På tomten ligger en stor, ljus villa, som antagligen härstammar från början av 1900-talet. Enligt uppgift har Sjökulla gårds skogvaktare bott i huset. I den välbevarade villan utgörs brädfodringen av delar i olika riktning, runt fönstren finns dekorationer. Taket är fogad plåt. Byggnaden är kulturhistoriskt värdefull. På tomten finns också ett skjul.</p>
<p>p24, Berghem</p> <p>En röd bostadsbyggnad i anslutning till gårdscentrumet på lägenheten Tampaja. Byggnaden är antagligen från början av 1900-talet.</p>
<p>p25, VI-SE III</p> <p>Lagerbyggnad för affärsbyggnaden på granntomten.</p>
<p>p26, Liiketalo 8</p> <p>En röd affärsfastighet i anslutning till gårdscentrumet på Tampaja. I den före detta affärsfastigheten idkade Vichtis andelshandel först affärsverksamhet. Affärsbyggnaden är en lång träbyggnad med plåttäckt åstak och väggar med locklistpanel. På framsidan, på var sida om ingången, finns stora skyltfönster som delats in i tre höga bredvidliggande rutor. Byggnaden är byggd på 1930-talet. Till den gamla affärsfastigheten hör granntomtens lagerbyggnad och uthus med pulpettak.</p>
<p>p27, Torpet (tidigare Panjala) (r-355)</p> <p>På lägenheten finns ett välbevarat torp som antagligen härstammar ungefär från år 1900. Byggnadens ytterväggar är fodrade med locklistpanel, åstaket är av plåt med tegelprofil, fönstren har sex rutor och grunden är av natursten. Lägenheten har styckats från Sjökulla.</p>
<p>P28, Lill-Paavola</p> <p>På lägenheten finns en röd stockstuga vars grund är av natursten och tak av tegel. På tomten finns även en gammal bod och en källare. Byggnaderna härstammar troligen från 1800-talet och de kan anses vara kulturhistoriskt värdefulla.</p>

p29, Ainola
En gul fritidsbostad med vågrät brädfodring och pulpettak. Ett hus med funkisdrag som står på betongpelare. På lägenheten finns också ett intressant utformat trälider. Ainola, som uppenbarligen färdigstälts 1937 är ett intressant exempel på en fritidsbostad från 1930-talet.
p30, Niittyrauta
På lägenheten finns ett stort funkishus och ett garage. Huset har pulpettak, rappad betongstenfot och vågrät spontpanel. Den har bevarat sin stil från slutet av 1930-talet väl.
P31, Sjökölla skola (Skolkulla) (r-354)
Sjökölla skolas äldre del är från 1920-talet. Den är byggd enligt samma ritningar som Evitskogs skola. På 1980-talet fick skolan en separat tillbyggnad, som är anpassad till den ursprungliga skolbyggnadens arkitektur.
p32, Tölli
Fritidsbostad av rundstockar. Bostaden har tegeltak. Byggnaden blev färdig år 1947. Den välbevarade byggnaden är ett sent exempel på nationalromantiskt byggande i skogsmiljö. På tomten finns också ett garage.
p33, Kesärauta I
Stilmässigt välbevarat bostadshus med en stockbastu på stranden. Bostadshuset är byggt 1931. Byggnadens tak är fogad plåt, väggarna av locklistpanel och fönstran av originalmodell. Strandbastun verkar välbevarad och dess hantverksmässiga detaljer ger ett nationalromantiskt intryck. På tomten finns också ett nyare bostadshus (2002).
p34, Lövkulla
Lägenheten var ett torp underställt Sjökölla och det löstes in 15.7.1920. I gårdscentrumet finns utöver bostadshuset och ladugården mindre ekonomi- och bostadsbyggnader. Bostadshuset som väl bevarat sin ursprungliga stil är antagligen från tiden då torpet inlöstes. Byggnaderna bildar en helhet.
p35, Kesälahti I / Kesälahti II
På lägenheten finns en välbevarad villa och bastu i funkisstil från 1930-talet, samt en nyare byggnad. Villan byggdes 1937 och den tillhörande bastun 1936. Vägen till villan byggdes 1939 och fram tills dess tog man sig dit med båt.
p36, Kallioranta
På tomten finns en bastu som förmodligen är från år 1920. Bastun med valmtak står på betongpelare. Väggarna är fodrade med locklistpanel. Byggnaden hör ihop med fritidsbostaden på granntomten.
p37, Majniemi
En fritidsbostad av ofodrad stock med ett uterum mot sjön. Mellan uterummets dekorativa fönster finns pelarlika detaljer. Byggnadens valmtak är av cementtegel. Byggnaden är från år 1930. Bostadshuset och bastun bildar en arkitektoniskt intressant helhet. På tomten finns dessutom en mindre byggnad.
p38, Sandstrand
En stor villa i funkisstil som byggdes 1934. Bostadshuset är byggt av bräder, utan utfyllnad. Brädfodringen är numera täckt av eternitskivor, stenfoten är av huggna granitblock. Med undantag av skivorna på ytterväggarna har bostadshusets byggtida stil bevarats. På lägenheten finns även en bastu som är byggd 1929, men som byggts om, samt en mindre

ekonomibyggnad.

Särskilt viktiga områden med tanke på naturens mångfald (luo-0)

Objekten och dess beskrivningar grundar sig på en naturutredning från år 2008:

luo-1, Med naturvårdslagen överensstämmande naturtypsfigur

Betydande naturvärden

På stranden alldeles i den södra spetsen av Tampaja ligger ett klibbalkärr som i huvudsak uppfyller definitionen enligt naturvårdslagen. Vid kartläggningen i juli fanns dock knappt alls något vattnigt gungfly. Utöver klibbal växer också gran och björk som överståndare. Diametern för beståndet av överståndare ärca 20-40 cm. Underbeståndet och buskskiktet består av hägg, svartvinbär, brakved och rönn. Klibbalkärret domineras av majbräken och missne. Majbräken är ståtliga och storväxta och på de fuktigare platserna växer utöver dem och missne (*Calla palustris*) bl.a. vattenklöver (*Menyanthes trifoliata*), vattenmåra, skogssäv, kärrviol och kabbeleka. Andra arter som påträffats på figurens område är harsyra (*Oxalis acetosella*), strandlysing, snårvinda (*Calystegia sepium*) och knölsyska (*Stachys palustris*). Figuren har en ganska liten yta, den ligger mellan gårdar, vägen och åkern.

luo-2 och luo-3, Med skogslagen och vattenlagen överensstämmande figurer

Betydande naturvärden

Figuren omfattar två separata delar invid Sjökvallavägen, innanför blandskogfiguren finns invid den lilla bäcken en smal zon av grandominerad, fuktig lund. Zonens bredd varierar från ett par meter till cirka fem meter på var sida om bäcken. I figuren förekommer också en del rötträd. Granen är överståndare, men bland underståndarna finns rikligt med hägg, lönn och rönn. Nära Sjökvallavägen växer också några klibbalar (*Alnus glutinosa*). Majbräken och hultbräken (*Phegopteris connectilis*) är stora. Nära Lammevägen strömmar också en liten bäck. Kring bäcken ligger lövskogskärr. Huvudbeståndet är gran men där växer också stora klibbalar. Underbeståndarna och buskarna består av hägg, sälg (*Salix caprea*) och glasbjörk. Också svartvinbär (*Ribes nigrum*) hör till figurens buskskikt. Gräsväxtligheten är frodig och det finns många storväxta ormbunkeväxter: majbräken, hultbräken, nässla, revsmörblomma, kabbeleka (*Caltha palustris*), älggräs (*Filipendula ulmaria*), gullpudra (*Chrysosplenium alternifolium*), skogssäv (*Scirpus sylvaticus*) och skogssallat (*Mycelis muralis*). Invid bäcken har man lämnat ca 2-5 m av trädbeståndet på var sida om fåran. Sydost om Lammevägen rinner bäcken ändå redan mitt i hygget och den unga lövskogen. Invid bäcken finns ingen naturlig kärrväxtlighet kvar. Den med terrängkartan förenliga, sydost om Lammevägen belägna våtmarken nära bäcken finns inte längre kvar, utan den har förstörts i skogsavverkningarna. Några små klibbalsplantor växer visserligen på platsen.

luo-4, Med naturvårdslagen överensstämmande naturtypsfigur

Betydande naturvärden

På skolans strand finns ett ganska representativt klibbalskärr som domineras av majbräken och missne. Fuktiga ytor av gungfly förekom också i juli. Överståndarnas brösthöjdsdiameter är 20–40 cm. Förutom klibbalar växer det framför allt längre från stranden tätt av hägg, rönn, lönn och gråal. Det finns ställvis rikligt med asp också som överståndare. I buskskiktet växer svartvinbär. Allmänna arter i fältskiktet är älggräs, majbräken, kirskaal, skogsbräken, ormbär (*Paris quadrifolia*), ekbräken (*Gymnocarpium dryopteris*) och strandlysing. Särskilt vid stranden och på de fuktigaste platserna växer kråklöver, missne, sjöfräken (*Equisetum fluvatile*), kärrsilja (*Peucedanum palustre*), fackelblomster, hultbräken, vattenklöver, humleblomster (*Geum rivale*) och kabbeleka.

luo-5, Med skogslagen och vattenlagen överensstämmande figur

Betydande naturvärden

Ställvis stenig och klippig bäck. Fåran motsvarar naturtillståndet (naturtyp enligt skogslagen och vattenlagen), men trädbeståndet har tidigare avverkats över bäckfåran. Nu omges den närmast av ganska ungt gråals- och björkbestånd. Bäckens östra ända är brant och stenig (skogsbeståndet vid stupets nedre del är en naturtyp avsedd i skogslagen). Vid fåran växer gråal, lönn, sälj och en lind. I buskskiktet växer hallon, hassel, hägg, vinbär och vildkaprifol (*Lonicera xylosteum*). I fältskiktet växer bl.a. majbräken, skogsfräken, älggräs, hultbräken och ekbräken. Längre västerut ligger en fuktig bäckdäld, vars inverkan breder ut sig till en mer än 20 m bred lund/lövskogskärr invid bäcken. Dälden är en naturtyp som avses i skogslagen. Där växer bl.a. skogssäv, svalting, missne, åkermymta (*Mentha arvensis*), humleblomster, svalört (*Ranunculus ficaria*) och på den torrare sluttningen torrdruva (*Actaea spicata*). Alldeles i väst tangerar bäckfåran blandskogen vid Furusänkan, varifrån den i riktning framåt har rätats ut till ett dike. I hörnet av blandskogen vid Furusänkan och därifrån något österut från fårans omedelbara närhet har det nyligen fällt stora lindar.

luo-6, Med skogslagen och vattenlagen överensstämmande figur

Betydande naturvärden

Nästan naturlig bäckfåra, vars omgivning består av mycket frodigt trädbestånd av aldunge och häggar. Bäckens bestånd består av flera förgreningar som ställvis försvinner under jorden. Undervegetationen består i huvudsak av hög gräsmark: brudborste, älggräs, rödblåra (*Silene dioica*), kärtistel, hundäxing, majbräken och springkorn (*Impatiens nolitangere*). Vegetationen invid bäcken är nästan i naturtillstånd.

luo-7, Med skogslagen och vattenlagen överensstämmande figur

Betydande naturvärden

Skogsrännan sänker sig mot dammens norra kant (668584:333562 YKJ). Själva rännan är i naturtillstånd, men dess omgivning har bearbetats kraftigt (kalhygge). Rännan är ca 150 m lång och den utgår från en sankmark. Småvattnen hade i samband med avverkningarna inte beaktats på det sätt som lagen förutsätter, dvs. naturtypen hade ställvis ändrats. Vegetationen består i närheten av rännan av majbräken, klibb- och gråalssnår, hasselbuskar och en riklig mängd mossarter.

luo-8, Med naturvårdslagen överensstämmande naturtypsfigur

Betydande naturvärden

En hassellund i en grandominerad lundsluttning, blandträd stora björkar, aspar och rönnar. I buskskiktet tiotals hasselbuskar varav de högsta är ca 6 m. På området finns också murken hassel. I fältskiktet finns bl.a. liljekonvalj, midsommarblomster, vit- och blåsippor, skogsviol, blåbär och örnbräken.

luo-9, Med naturvårdslagen, skogslagen och vattenlagen överensstämmande naturtypsfigur

Betydande naturvärden

Klibbalskärret (naturtyp enligt naturvårdslagen) omfattar ca 1 ha och har bildats runt en skogsränna i naturligt tillstånd (naturtyp enligt skogslagen och vattenlagen). Trädbestandets dominerande art är klibbal som växer som flerstammiga på små öar. Det övriga trädbeståndet består av glasbjörk och ställvis av några bastanta granar. I buskskiktet växer måbär. Kärrets kärlväxarter påträffas på gungflyn. Rikligast är missne, majbräken, kråcklöver och topplösa. Den rikligaste arten på gungflyn är dvärgigelknoppen. Figuren hör till den här naturtypgruppens mest allmänna typ, dvs. klibbalskärr som domineras av majbräken och missne.

luo-10 och luo-11, Med naturvårdslagen överensstämmande naturtypsfigurer

Betydande naturvärden

Båda figureernas hassellundar hör till samma helhet som fortsätter utanför utredningsområdet. Den utredda arealen av hassellunden omfattade 3 ha, men minst lika mycket av lunden ligger utanför utredningsområdet då man tar sig i nordvästlig riktning. Hassellunden är mycket representativ eftersom det finns ca 1500 st hasselbuskar. Buskarna växer tätt och bildar ett enhetligt lövtak. Undervegetationen är knapp på grund av bristen på ljus. I fältskiktet finns blåsippa, vitsippa och träjon. Hasselbuskarna är av anmärkningsvärd storlek. De största buskarna är ca 8 m höga och innefattar som mest 55 stammar av vilka de stadigaste är 12 cm tjocka. Man hittade 10 platser med cirkelformad hasselväxtlighet där de äldsta delarna dött och bildat ett tomrum i mitten som är 1,5 m på de bredaste platserna. Då man flyttar sig mot Haapajärvis strand blir lunden mer granrik och det syns också i buskarnas välmående. Granarna är planterade och rätt unga (ca 25 år), vilket tyder på lundens skogsbruksanvändning. Övriga träd är stadiga aspar och sälgar som växer här och där på området. Lunden är mest representativ i närheten av berget. Mängden rötträd är avsevärd.

Iuo-13, Med skogslagen överensstämmande figurer (ohuggna delar)

Betydande/ringa naturvärden

Figuren innefattar sju separata delar, Lammibergen och bergsområdena vid Tampajavägen (söder om Tampaja badstrand) är de mest omfattande på planområdet. Särskilt på Lammibergen finns ståtliga områden med kala berg, men även öster om Tampaja finns representativa objekt avsedda i skogslagen. På en del av bergen växer gles tallskog. Även nödvuxna granar (*Picea abies*), rönnar och vårtbjörkar (*Betula pendula*) samt enar (*Juniperus communis*) växer här och där. Särskilt på Lammibergen finns ståtliga torrakor. De vanligaste gräsen är kruståtel, ängskovall (*Melampyrum pratense*), ljung, blåbär och bergsyra (*Rumex acetosella*). Renlav (*Cladina* spp.) och islandslav (*Cetraria islandica*) utgör omfattande växtbestånd. De vanligaste mossorna är välgig kvastmossa och raggmossor (*Racomitrium* spp.). I fuktiga sänkor dominerar tallvitmossa (*Sphagnum capillifolium*). I bergiga sankmarker växer dessutom bl.a. skvattram (*Ledum palustre*), odon (*Vaccinium uliginosum*), blåbär, glasbjörk (*Betula pubescens*) och bindvide (*Salix aurita*). Till en del av bergen sträcker sig omgivande hyggen, och de är inte längre i naturligt tillstånd.

Iuo-14, Med skogslagen överensstämmande figur

Betydande naturvärden

På stranden finns ett smalt strandkärr med ett smalt bestånd av massiva klibbalar. I fältskiktet växer majbräken, vass, strandlysing, kabbeleka, svalting (*Alisma plantago-quatica*), revranunkel och slidstarr (*Carex vaginata*). I närheten av stranden finns några gula näckrosor.

Iuo-15, Med skogslagen överensstämmande figur

Betydande naturvärden

Ett klibbalskärr med fina gamla klibbalar. I buskskiktet växer hallon och rönn. I fältskiktet växer älggräs, hundäxing (*Dactylis glomerata*), vass, rör, strandlysing och kirskaål.

Iuo-16, Med skogslagen överensstämmande figur

Betydande naturvärden

Figuren omfattar en smal remsa på Petjärvis norra strand. Lunden är färsk och huvudträdbeståndet ställvis bastanta klibbalar och trälika stora häggar. Som blandat trädbestånd förekommer gran, björk och gråal. I lunden växer typiska arter för strandlundar, bl.a. strandklo (*Lycopus europaeus*), besksöta, brunrör (*Calamagrostis purpurea*), måbär och ett fåtal trolldruvor. Lunden är mycket svårtillgänglig och tät. Det förekommer måttlig med rötträdd, främst al och hägg. På grund av det knappa ljuset i lunden är vegetationen knapp. Lunden är nästan i sitt naturliga tillstånd.

Iuo-17 och Iuo-18, Med skogslagen överensstämmande figurer

Betydande naturvärden

De kala bergen 1 och 2 är karga berg. Trädbestånden på de kala bergen består av tallar som ställvis är grova. Trädbeståndet har fått utveckla sig i lugn och ro mycket länge. Bottenskiktet täcks ställvis av en enhetlig renlavsmatta. Den övriga växtligheten består i huvudsak av ljung, kruståtel och t.ex. gullris. Vegetationen på de kala bergen är nästan i naturtillstånd.

Iuo-19, I EU:s habitatdirektiv avsedd naturtyp: talldominerad boreal naturskog (9010)

Betydande naturvärden

Ahvenlampis omgivning på utredningsområdet är orört och består i huvudsak av momyr. Artbeståndet är knappt, myrens trädbestånd klenvuxna tallar och någon glasbjörk. Här och där förekommer även rottorkade tallar. I fältskiktet förekommer mycket odon, skvattram och hjortron. Sjöarnas stränder är ställvis sumpmark. Figuren är även landskapsmässigt betydelsefull eftersom den ger ett intryck av ödemark. Sjön och sjöns omgivning skulle kunna beskrivas som ödemarkssjö.

Iuo-20, Med skogslagen överensstämmande figur

Betydande naturvärden

En helhet av separata kala berg och områdena mellan dem, där det växer glest med nödvuxna tallar. Det växer rikligt med renlav och ljung. Figuren har även små sankmarker (fortida bergsdammar, under 20 m²).

Iuo-21, Med skogslagen överensstämmande figur

Betydande/medelmåttiga naturvärden

Trädbeståndet på de kala bergen är nödvuxen tallskog och fältskiktet består av fläckar av renlav och ljungtäcke. Den mest betydande bergsformationen är Tampajaberget. Det här berget skiljer sig från de andra genom att vara det högsta i regionen och således även landskapsmässigt relevant. Från berget ser man över sjön Tampaja.